

Hallituksen esitys eduskunnalle Suomen ja Euroopan kemikaaliviraston välisen toimipaikkasopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi kesäkuussa 2007 allekirjoitetun Suomen hallituksen ja Euroopan kemikaaliviraston välisen toimipaikkasopimuksen. Euroopan kemikaalivirasto on aloittanut toimintansa kesäkuun alussa 2007 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista ja Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta annetun asetuksen mukaisesti. Viraston sijaintipaikaksi sovittiin Helsinki joulukuussa 2003 valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien yhteisellä sopimuksella. Kemikaalivirasto on ensimmäinen Suomessa sijaitseva Euroopan unionin erityisvirasto.

Kemikaalivirasto koordinoi kemiallisten aineiden rekisteröintiä, arviointia, lupamenettelyjä ja rajoituksia ja varmistaa, että kemikaaleja hallinnoidaan yhdenmukaisesti koko Euroopan unionissa. Virasto antaa jäsenvaltioille ja yhteisön toimielimille tieteellistä ja teknistä neuvontaa sen perustamisasetuksen soveltamisalaan kuuluvia kemikaaleja koskevissa ky-

symyksissä. Virasto antaa myös teollisuudelle ohjeita ja neuvoja kemikaalien rekisteröinnistä ja yleisölle tietoja rekisteröidyistä kemikaaleista.

Kemikaaliviraston perustamisasetuksen mukaan virastoon sovelletaan Euroopan yhteisöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevaa pöytäkirjaa. Suomen ja kemikaaliviraston välillä tehty toimipaikkasopimus sisältää erioikeuspöytäkirjan soveltamista ja täydentämistä koskevia määräyksiä.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun Suomi ja virasto ovat ilmoittaneet toisilleen saattaneensa päätökseen sopimukseen sitoutumista koskevat menettelynsä. Esitykseen sisältyvä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun sopimus tulee voimaan.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO	3
2 NYKYTILA	3
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	4
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	4
4.1 Tavoitellut vaikutukset.....	4
4.2 Vaikutukset eri elämänalueilla.....	4
5 ASIAN VALMISTELU	6
6 MUITA ESITYKSEEN VAIKUTTAVIA SEIKKOJA.....	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1 SOPIMUKSEN SISÄLTÖ JA SEN SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN	7
2 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	15
3 VOIMAANTULO.....	15
4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA KÄSITTELYJÄRJESTYS.....	15
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus	15
4.2 Käsittelyjärjestys.....	17
LAKIEHDOTUS	18
Suomen hallituksen ja Euroopan kemikaaliviraston välisen toimipaikkasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	18
SOPIMUSTEKSTI	19

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 18 päivänä joulukuuta 2006 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta (jäljempänä REACH-asetus) (1907/2006). REACH-asetus on tullut voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2007 ja asetuksella perustettu kemikaalivirasto on aloittanut samana päivänä Helsingissä virallisesti toimintansa.

Kemikaalivirasto koordinoi kemiallisten aineiden rekisteröintiä, arviointia, lupamenettelyjä ja rajoituksia ja varmistaa, että kemikaaleja hallinnoidaan yhdenmukaisesti koko Euroopan unionissa. Virasto antaa jäsenvaltioille ja yhteisön toimielimille tieteellistä ja teknistä neuvontaa sen perustamisasetuksen soveltamisalaan kuuluvia kemikaaleja koskevissa kysymyksissä. Virasto antaa myös teollisuudelle ohjeita ja neuvoja kemikaalien rekisteröinnistä ja yleisölle tietoja rekisteröidyistä kemikaaleista. Ensimmäisen toimintavuotensa aikana kemikaalivirasto ottaa palvelukseen ja kouluttaa henkilöstöä ja järjestää organisaationsa. Lisäksi se antaa REACH-asetusta koskevaa neuvontaa ja käyttäjätukea.

Viraston on määrä olla täysin toimintavalmis vuoden kuluessa toimintansa aloittamisesta. Virasto on Euroopan unionin muista elimistä riippumaton sääntely- ja valvontaelin. Virastolla on jäsenvaltioiden alueella oikeushenkilöllisyys ja sillä on itsenäinen hallinto ja oma henkilöstö. Kemikaaliviraston henkilöstö saavuttaa täysimääräisen kokonsa noin 450 henkeä vuonna 2010. Vuoden 2007 lopussa virastossa arvioidaan olevan noin 100 henkeä, vuoden 2008 lopussa noin 220 henkeä ja vuonna 2009 jo noin 350 henkeä.

2 Nykytila

Euroopan unionin tiettyjen laitosten ja virastojen kotipaikan vahvistamisesta 13 päivänä joulukuuta 2003 valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien yhteisellä sopimuksella tehdystä päätöksessä (2004/97/EY, Euratom) määrätään, että Euroopan kemikaaliviraston kotipaikka on Helsinki. Kemikaalivirasto on aloittanut toimintansa 1 päivänä kesäkuuta 2007 REACH-asetuksen tullessa voimaan. Asetuksessa määrätään muun muassa viraston kokoonpanosta ja tehtävistä. Kemikaalivirasto on REACH-asetuksen mukaan yhteisön elin, ja se on oikeushenkilö.

Virastoon sovelletaan asetuksen mukaan Euroopan yhteisöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevaa pöytäkirjaa (SopS 102–103/1994), joka on saatettu Suomessa voimaan Suomen liittyessä Euroopan unioniin. Pöytäkirjan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä on sovittu vuonna 1998 valtiovarainministeriön ja Euroopan komission välillä.

REACH-asetuksen mukaan kemikaaliviraston henkilöstöön sovelletaan Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muihin toimenhaltijoihin sovellettavia palvelussuhteen ehtoja. Kemikaaliviraston henkilöstö muodostuu komission tai jäsenvaltioiden määräämistä tai tilapäisesti siirtämistä virkamiehistä sekä muista toimenhaltijoista, jotka kemikaalivirasto ottaa palvelukseen sen mukaan kuin viraston tehtävien suorittaminen edellyttää.

REACH-asetus, erioikeuksia ja vapauksia koskeva pöytäkirja ja sen soveltamissäännöt muodostavat pohjan viraston ja sen henkilöstön asemaa ja erioikeuksia ja vapauksia koskevalle sääntelylle. Suuri osa kysymyksistä on tyhjentävästi säännelty jo sanotuissa asiakirjoissa. Suomen hallituksen ja viraston välisellä sopimuksella on siten tarkoitus ainoastaan täydentää jo olemassa olevaa sääntelyä, vaikka sopimuksessa asiakokonaisuuden ymmärrettävyyden vuoksi osittain myös toistetaan edellä mainittujen asiakirjojen määräyksiä.

Isäntämaasopimuksilla järjestetään tavanomaisesti kansainvälisten järjestöjen ja niiden

sijaintivaltioiden välisiä suhteita. Suomi on tehnyt tällaiset sopimukset Suomessa toimivien kansainvälisten järjestöjen kanssa. Kesäkuussa toimintansa aloittanut Euroopan kemikaalivirasto on ensimmäinen Suomessa sijaitseva EU:n erityisvirasto. Toimipaikkasopimuksen olemassaolo on yksi tärkeä kysymys henkilöstön kannalta. Kaikilla EU:n erityisvirastoilla ei ole toimipaikkasopimusta sijaintivaltionsa kanssa. Suomen ja viraston välisen sopimuksen valmistelussa on otettu huomioon muita EU:n erityisvirastoja koskeviin toimipaikkasopimuksiin tavanomaisesti sisällytetyt määräykset.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Suomen hallituksen ja viraston välisellä sopimuksella on tarkoitus täydentää REACH-asetuksen, yhteisöjen erioikeuspöytäkirjan ja sen soveltamissääntöjen mukaista sääntelyä niiltä osin kuin asian on katsottu vaativan selkeyttämistä tai uutta sääntelyä viraston toiminnan käynnistämiseksi ja vakiinnuttamiseksi Suomessa. Viraston asettautumiseen ja toimintaan Suomessa liittyy lisäksi paljon käytännön järjestelyjä, joista ei ole katsottu tarpeelliseksi määrätä toimipaikkasopimuksessa.

Sopimuksessa määrätään viraston oikeuskelpoisuudesta, loukkaamattomuudesta, tietoliikenteen järjestämisestä, turvallisuudesta ja turvallisuusviranomaisten yhteistyöstä sekä viraston verotuksesta. Sopimuksessa määrätään myös henkilöstön lainkäytöllisestä koskemattomuudesta, maahantuloon liittyvistä järjestelyistä, verotuksesta, oikeudesta saada suomalainen henkilötunnus, lasten pääsystä kunnalliseen päivähoidon, sosiaaliturvasta sekä pääsystä Suomen koulujärjestelmään.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Tavoitellut vaikutukset

Toimipaikkasopimuksen tavoitteena on sopia niistä viraston ja henkilöstön asemaan vaikuttavista seikoista, jotka vaativat säädösten sääntelyä. Toimipaikkasopimus on keskeinen vaikutin viraston rekrytoidessa henkilöstöä unionin muista jäsenvaltioista. Tavoitteena on luoda viraston ja sen henkilöstön kannalta sel-

laiset olosuhteet, joissa virastosta muodostuu aidosti eurooppalainen virasto. Tavoitteena on, että sekä viraston henkilöstöllä että suomalaisilla viranomaisilla on selkeä käsitys virastoon ja sen henkilöstöön sovellettavista säännöistä.

Sopimuksen sisällöstä ja soveltamisesta on järjestetty kesäkuussa 2007 tiedotus- ja keskustelutilaisuus valtion ja kuntien viranomaisille, jotka hoitavat sopimuksessa tarkoitettuja tehtäviä. Tiedottamista sopimuksesta jatketaan tarpeen mukaan.

4.2 Vaikutukset eri elämänalueilla

Taloudelliset vaikutukset

Kemikaaliviraston aluetaloudellisia vaikutuksia Suomeen on selvitetty Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) tutkimuksessa keväällä 2007. Vaikutusten arvioinnissa on aluejakona käytetty maakuntatasoa, koska vaikutusten on katsottu pääosin kohdistuvan Uudellemaalle. Arviointimenetelmässä on kuvattu tiivistetysti työvoiman kysyntä ja hinta toimiala/alueitasolla, julkiset sektorit (koulutus, terveydenhoito ja julkishallinto), tuotantoverot ja hyödykeverot aluekohtaisesti, alueelliset valtion ja kunnallisten verojen kertymät ja alueelliset valtion ja kuntien siirtomenot. Tutkimuksessa ei rajoituta yksinomaan toimipaikkasopimukselta johtuviin vaikutuksiin vaan näkökulmana on yleisemmin kemikaaliviraston toiminnasta aiheutuvat vaikutukset. Näin ollen tässä esitetyjä taloudellisia vaikutuksia ei ole mahdollista eritellä kaikilta osin toimipaikkasopimukselta aiheutuviin ja muutoin kemikaaliviraston perustamisesta aiheutuviin vaikutuksiin.

Kemikaaliviraston palvelukseen muista jäsenvaltioista muuttava henkilöstö lisää kauppaa ja palvelujen kysyntää. Viraston työntekijöille on järjestetty oma sosiaalivakuutuksensa, joten palvelujen järjestäminen ei aiheuta suoraan kustannuksia. Sosiaalialan palvelut tuetaan kuitenkin paikallisesti, joten terveydenhoidon palveluille virasto merkitsee lisäasiakkaita. On arvioitu, että EU:n virastojen työntekijöillä on keskimäärin 0,6 lasta, mikä merkitsee yli 200 lapsen terveydenhoitopalvelujen järjestämistarvetta. Myös koulutuspalvelujen tarve lisääntyy vastaavasti. Kun noin puolella työntekijöistä on perhe, mukana muuttavia

puolisoita olisi lähes yhtä monta. Virasto tulee lisäämään virkamiesten vierailuja Helsinkiin. On arvioitu, että kokouspäivien määrä olisi 5 000–10 000 jo vuoden kuluttua viraston aloittamisesta. Vierailupäivän kustannukseksi on arvioitu 250 euroa.

Euroopan kemikaalivirasto tuo Suomeen 450 työpaikkaa vuoteen 2010 mennessä. Virastolla on jo lähtökohtaisesti aluetaloutta piristävä vaikutus: virasto lisää julkishallinnon tuotantoa Uudellamaalla lähes prosentilla, minkä lisäksi viraston muualta muuttava henkilöstö perheineen lisää kauppaa ja palvelujen kysyntää. Epäsuora palvelujen kysynnän kasvu terveydenhuollon alalla on noin 0,1 prosenttia ja koulutuksen alalla noin 0,1. Virasto lisää Helsinkiin suuntautuvia kokousmatkoja, jotka näkyvät arvioissa hotellipalveluiden tuotannon yli 0,1 prosentin kasvuna.

Virastolla on myös fiskaalisia vaikutuksia. Vaikka viraston työntekijät eivät kuulu Suomen tuloverotuksen piiriin, he maksavat pääsääntöisesti suomalaisen arvonlisäveron, mikä lisää välillisen verotuksen kertymää Uudellamaalta. Viraston piristävä vaikutus palvelutoimialoihin synnyttää lisäverotuloja palvelualoilta – sekä välillisten verojen että työntekijöiden ja yritysten maksamien välittömien verojen kautta. Nettovaikutus valtion ja kuntien tuloihin jää siksi positiiviseksi ja valtion tuloihin se olisi viraston kasvettua täyteen koonsa 20–30 miljoonaa, mikä johtuu suurimmalta osalta tuloverokertymän kasvusta. Vaikkei virasto itsessään siis suoraan tuo tuloveroja, ei se toisaalta aiheuta suoraan toimintamenojakaan. Sen sijaan virasto piristää palvelukysyntää ja luo lisätuloja palvelun, kaupan ja matkailun aloille, mikä näkyy myös verokertymissä Uudenmaan alueella.

Kouluikäisten lasten osalta Eurooppa-kouluihin akkreditoitun koulun perustaminen tulee tarjoamaan yhden, ainakin osin valtion rahoittaman mahdollisuuden, mutta työntekijöiden lapsilla on myös oikeus käyttää kunnallista koulujärjestelmää tai hakeutua yksityisiin kouluihin ja oppilaitoksiin. Valtion kouluna toimiviin Eurooppa-kouluihin akkreditoitun koulun perustamisen arvioidaan lisäävän valtion menoja vuosina 2008–2011 seuraavasti: 1 854 000 euroa vuonna 2008, 3 625 000 euroa vuonna 2009, 5 225 000 euroa vuonna 2010 ja 4 750 000 euroa vuonna 2011. Kustannukset

on laskettu kansallisen rahoituksen kattaviksi. Mahdolliset lukukausimaksut sekä mahdollinen Euroopan unionin komission rahoitusosuus vähentävät valtion kustannuksia. Eurooppa-koulujen johtokunnan käynnistämisen järjestelmän uudistamistyön osana pyritään määrittelemään EU:n osuus akkreditoitujen koulujen rahoituksessa. Eurooppa-koulujärjestelmään akkreditoitujen koulujen tulot voivat siten tulevaisuudessa jakaantua sijaintivaltion osuuteen, mahdolliseen Euroopan unionin komission osuuteen sekä joidenkin oppilasryhmien lukukausi- ja materiaalmaksuihin. Tässä mainitut taloudelliset vaikutukset otetaan huomioon Eurooppa-kouluihin akkreditoitun koulun perustamista koskevassa erillisessä hallituksen esityksessä. Ehdotuksessa vuoden 2008 talousarvioksi on momentille 29.10.01 (Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot) esitetty varattavaksi 1 854 000 euron määräraha koulun toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kunnille lasten päivähoidosta annetun lain 11 a §:ssä tarkoitetun päivähoitopaikan järjestämisestä aiheutuvat ylimääräiset kustannukset on tarkoitus korvata valtion budjetista sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan sisällytettävistä määrärahoista (momentti 33.15.53, eräät valtion korvattavat perhe-etuudet). Eduskunnan hyväksymässä vuoden 2007 toisessa lisätalousarviossa on myönnetty momentille lisäystä tällä perusteella 200 000 euroa. Ehdotukseen vuoden 2008 talousarvioksi on esitetty varattavaksi tähän tarkoitukseen 500 000 euroa. Viraston toiminnan alkuvaiheessa tällaiset lisäkustannukset jäävät vähäisiksi, mutta viraston henkilöstön ollessa täysimääräinen kustannusten on arvioitu nousevan noin 6–800 000 euroon vuodessa.

Valtion talousarvion valmistelussa on varauduttu edellä selostetulla tavalla toimipaikkasopimuksen täytäntöönpanosta ja siihen liittyvistä syistä aiheutuviin kustannuksiin.

Vaikutukset viranomaisten tehtäviin ja menettelytapoihin

Esityksellä ei ole vaikutuksia viranomaisten tehtäviin ja menettelytapoihin. Viraston henkilöstö ja heidän perheenjäsenensä asioivat kuitenkin viranomaisissa ja käyttävät julkishallinnon palveluita. Palvelujen tuotantoa koskevia

vaikutuksia käsitellään edellä taloudellisten vaikutusten yhteydessä.

Ympäristövaikutukset

REACH-asetuksen tavoitteena on varmistaa korkeatasoinen terveyden ja ympäristön suojele lähennettäessä aineita koskevaa lainsäädäntöä. Sen tavoitteeksi on asetettu kestävä kehityksen toteutuminen. Suomen ja kemikaaliviraston välisellä sopimuksella ei ole välittömiä ympäristövaikutuksia, mutta luodessaan osataan virastolle Suomessa kohtuulliset toimintaedellytykset se edistää viime kädessä REACH-asetuksen tavoitteiden toteutumista.

Sosiaaliset vaikutukset

Esityksellä on sosiaalisia vaikutuksia kemikaaliviraston henkilöstöön ja heidän perheenjäseniinsä eli rajattuun henkilöryhmään. Oikeus suomalaiseseen henkilötunnukseen helpottaa henkilöstön asioimista viranomaisissa ja hankkiessaan palveluita. Viraston henkilöstön lasten päivähoitoa koskevilla määräyksillä pyritään varmistamaan lapsen edun toteutuminen yhteisön lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Koulutusta koskevilla määräyksillä pyritään varmistaman henkilöstön perheenjäsenten pääsy peruskoulutukseen.

Työllisyysvaikutukset

VATT:n tutkimuksen mukaan työvoima lisääntyy Uudellamaalla maahan muuttavien työntekijöiden vuoksi, minkä lisäksi virastolla on välillisiä vaikutuksia työllisyyteen muilla toimialoilla. Viraston välitön vaikutus näkyy julkishallinnon työllisyyden kasvuna, joka on vuonna 2010 lähes prosentin luokkaa. Lisääntyvä terveydenhuollon, koulutuksen ja hotellipalvelujen kysyntä lisää työvoiman kysyntää näilläkin toimialoilla 0,1–0,2 prosentin verran. Kaiken kaikkiaan työllisyys lisääntyy Uudellamaalla lievästi, mutta vaikutus keskittyy

tietyille palvelualoille ja jää suhteessa kaikkien toimialojen työllisyyteen pienemmäksi kuin 0,1 prosenttia.

5 Asian valmistelu

Ulkoasiainministeriö ja Valtioneuvoston kanslia ovat valmistelleet sopimusta yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa Kemikaaliviraston perustamista koordinoivan yhteistyöryhmän ohjauksessa. Sopimusta käsiteltiin institutionaaliset kysymykset -jaostossa ja EU-ministerivaliokunnassa. Asiasta annettiin eduskunnalle tietoja E-kirjelmällä E 28/2007 vp. Valtioneuvosto myönsi 14 päivänä kesäkuuta 2007 sopimuksen allekirjoitusvaltuudet ja sopimus allekirjoitettiin Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 2007. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (VATT) on valtioneuvoston kanslian kanssa tehdyn sopimuksen perusteella selvittänyt kemikaaliviraston aluetaloudellisia vaikutuksia Suomeen. Tutkimuksen loppuraportti on valmistunut 10 päivänä heinäkuuta 2007.

Hallituksen esitys on valmisteltu ulkoasiainministeriössä yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa. Esityksestä on pyydetty lausunnot valtioneuvoston kanslialta, oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, opetusministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, työministeriöltä ja ympäristöministeriöltä. Lausunnoissa esitetyt seikat on otettu huomioon esitystä viimeisteltäessä.

6 Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Sopimuksen mukaan Suomen hallitus tukee hanketta Eurooppa-kouluihin akkreditoitun koulun perustamiseksi Helsinkiin. Asiaa koskeva hallituksen esitys HE 69/2007 vp on annettu eduskunnalle syyskuussa 2007.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön

Johdanto. Sopimuksen johdannossa luetaan sopimuksen taustalla olevat keskeisimmät asiakirjat: Euroopan yhteisön perustamissopimus, REACH-asetus sekä Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista vuonna 1965 tehty pöytäkirja. Sopimuksen sopimuspuolet ovat Suomen hallitus ("hallitus") ja Euroopan kemikaalivirasto ("virasto").

Lisäksi johdannossa todetaan, että Euroopan unionin tiettyjen laitosten ja virastojen kotipaikan vahvistamisesta joulukuussa 2003 valtioneuvoston hallitusten päämiesten tasolla kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien yhteisellä sopimuksella tehdyssä päätöksessä määrätään, että viraston kotipaikka on Helsinki. Johdannossa todetaan edelleen seuraavien asiakirjojen soveltuvuus: REACH-asetuksen 102 artiklassa säädetään, että virastoon sovelletaan pöytäkirjaa, REACH-asetuksen 103 artiklassa säädetään, että viraston henkilöstöön sovelletaan Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muihin toimenhaltijoihin sovellettavia palvelussuhteen ehtoja, virastoon sovelletaan niin ikään Suomen valtiovaraministeriön ja Euroopan yhteisöjen komission välillä 23 päivänä marraskuuta 1998 sovittuja Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan soveltamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä ("soveltamissäännöt"), ja että tiettyjen pöytäkirjan artiklojen täytäntöönpanosta ja muista asioista on tarpeen määrätä erikseen.

1 artikla. Määritelmät. Artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt keskeiset käsitteet sekä ne käsitteet jotka ovat olennaisia sovellettaessa pöytäkirjaa viraston ja hallituksen välisiin suhteisiin: (a) kaikki pöytäkirjassa olevat viittaukset Euroopan yhteisöihin katsotaan viittauksiksi virastoon; (b) kaikki pöytäkirjassa olevat viittaukset Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muihin toimenhaltijoihin katsotaan viittauksiksi viraston virkamiehiin ja muihin toimenhaltijoihin; (c) pöytäkirjan 7, 13, 15 ja 16 artiklaa lukuun ottamatta pöytäkirjassa olevat viittaukset neuvostoon ja komissioon katsotaan viittauksiksi viraston hallintoneuvostoon; (d) viraston henkilöstö tarkoittaa virkamiehiä, jotka komissio tai jäsenvaltiot ovat ti-

lapäisesti sinne määränneet tai siirtäneet, sekä muita viraston palkkaamia toimenhaltijoita. Lisäksi e kohdassa luetaan ne henkilöt, joiden katsotaan kuuluvan viraston henkilöstön perheenjäseniin. Perheenjäseniksi katsotaan kyseisen henkilön puoliso, samaa sukupuolta oleva kumppani, mikäli kyseiset henkilöt ovat virallisesti rekisteröineet suhteensa, sekä puolisoon verrattava henkilö eli henkilö, joka jatkuvasti asuu samassa taloudessa ja elää avioliitonomaisessa suhteessa kyseisen henkilön kanssa. Avopuolison sukupuolella ei ole merkitystä. Lisäksi perheenjäseneksi katsotaan kyseisen henkilön huollettavina olevat sukulaiset suoraan ylenevässä polvessa ja hänen puolisonsa (tai puolisoon verrattavan henkilön) huollettavina olevat sukulaiset ylenevässä polvessa. Niin ikään perheenjäseneksi luetaan kyseisen henkilön ja hänen puolisonsa (tai puolisoon verrattavan) alle 21-vuotiaat tai huollettavina olevat jälkeläiset suoraan alenevässä polvessa. Määritelmän viimeisen kohdan tarkoitetaan kattavan alle 21-vuotiaat lapset tai lapset, jotka muutoin ovat erityisestä perusteesta johtuen kyseisen henkilön huollettavana. Perheenjäsenen määritelmä vastaa ulkomalaislain 154 §:n 1 ja 3 momentin (360/2007) määritelmää.

2 artikla. Oikeuskelpoisuus. Artiklan mukaan virasto on Euroopan yhteisön elin, ja se on REACH-asetuksen 100 artiklan mukaisesti oikeushenkilö. Sillä on laajin oikeushenkilölle Suomen lainsäädännön mukaan kuuluva oikeuskelpoisuus. Sillä on erityisesti kelpoisuus tehdä sopimuksia, hankkia ja luovuttaa kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä esiintyä kantajana ja vastaajana oikeudenkäynneissä. Yhteisön, organisaation tai vastaavan oikeushenkilöllisyydestä sekä siihen liittyvästä oikeuskelpoisuudesta ja oikeudellisesta toimintakyvystä säädetään Suomessa lailla. Tällaisia säännöksiä sisältyy esimerkiksi yhdistyslakiin (503/1989), lakiin avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä (389/1988), osakeyhtiölakiin (624/2006), osuuskuntalakiin (1488/2001) ja säätiölakiin (109/1930). Suomessa ei ole kansainvälisten järjestöjen oikeushenkilöllisyyttä koskevaa yleistä lainsäädäntöä. Kansainvälisten järjestöjen oikeushenkilöllisyydestä ja oikeustoimikelpoisuudesta säädetään yleensä

blankettillailla, jolla saatetaan voimaan kyseessä olevan järjestön perustamisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset, mukaan lukien kyseisen järjestön oikeushenkilöllisyyttä koskeva määräys.

Oikeushenkilöllisyys antaa virastolle kelpoisuuden tehdä sopimuksia. Tällä on merkitystä muun muassa viraston hankinnoissa. Virasto voi liittyä myös valtion yhteishankintatoimiin. Julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 11 §:n 3 momentin mukaan yhteishankintayksikön toiminta voi kohdistua myös Suomessa toimivaan Euroopan unionin erillisvirastoon. Kemikaalivirasto voi halutessaan käyttää näin ollen valtion yhteishankintayksikön palveluja (TaVM 26/2006 vp).

3 artikla. Loukkaamattomuus. Artiklan mukaan virasto ja sen omaisuus sekä sen arkistot, riippumatta niiden haltijasta ja sijaintipaikasta Suomessa, ovat loukkaamattomia pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti, paitsi siltä osin kuin virasto on yksittäistapauksessa nimenomaisesti luopunut tästä loukkaamattomuudesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta REACH-asetuksen 101 artiklan soveltamista. Asetuksen 101 artiklassa säädetään puolestaan pääasiassa viraston vastuusta sopimussuhteesta ja sen ulkopuolella sekä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivallasta liittyen tällaisiin asioihin. Viraston ja sen omaisuuden loukkaamattomuus ulottuu etsintään, pakko-ottoon, takavarikkoon, pakkolunastukseen ja muuhun omaisuuteen puuttumiseen. Artiklassa myönnettävät erioikeudet ja vapaudet noudattavat kansainvälisille järjestöille yleisesti myönnettäviä erioikeuksia ja vapauksia. Ne poikkeavat kuitenkin monilta kohdin Suomessa voimassa olevasta lainsäädännöstä. Takavarikosta rikosasioissa säädetään pakkokeinolain (450/1987) 3 ja 4 luvussa. Takavarikosta turvaamistoimena säädetään muun muassa oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa. Hallinnollisista pakkotoimista säädetään uhkasakkolaisissa (1113/1990). Omaisuuden pakkolunastuksesta säädetään muun muassa laissa kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta (603/1977). Valmiuslaisissa (1080/1991) säädetään omaisuuden pakko-luovutuksesta ja eräistä muista omaisuuteen kohdistuvista pakkotoimista poikkeusolojen aikana. Rikokseen liittyvästä menettämisseuraamuksesta säädetään muun muassa rikoslaisissa (39/1889). Ulosottolaisissa (32/1895) sääde-

tään tuomioiden ja päätösten täytäntöönpanosta.

4 artikla. Tietoliikennettä koskevat helpotukset. Artiklan ensimmäisessä kappaleessa määrätään, että virasto voi asentaa ja käyttää omia tietoliikennejärjestelmiään. Näihin on kuitenkin sisällytettävä tarvittavat välineet, joilla varmistetaan henkilötietojen suoja ja luottamuksellisuus Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti. Artiklan toisen kappaleen mukaan Suomen viranomaiset toteuttavat tarvittavat toimet helpottaakseen näiden järjestelmien asennusta ja käyttöä. Kolmannen kappaleen mukaan Suomen hallitus myöntää viraston tietoliikenteelle samat erioikeudet kuin Suomessa oleville diplomaattisille edustustoille.

Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään henkilötietojen suojasta ja luottamuksellisuudesta erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 45/2001 yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta.

Suomessa henkilötietojen käsittelystä säädetään henkilötietolaisissa (523/1999). Perustuslain 10 §:n 2 momentissa säädetään kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuuden loukkaamattomuudesta. Perustuslain 12 §:n 1 momentissa puolestaan säädetään sananvapaudesta, johon sisältyy muun muassa oikeus ilmaista ja julkistaa viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Sopimusmääräykset koskevat näiden perusoikeuksien käyttämistä, mutta poikkeavat niiden rajoittamista koskevista säännöksistä. Perustuslaissa säädettyjä oikeuksia voidaan Suomessa rajoittaa esimerkiksi rikoksen esitutinnan ja rikosoikeudenkäynnin yhteydessä tietyin pakkokeinolain mukaisin edellytyksin

5 artikla. Viraston turvallisuus. Artiklan 1 kappaleen mukaan kemikaalivirasto vastaa turvallisuudesta ja järjestyksen ylläpidosta viraston toimipaikassa. Se vastaa myös siihen sovellettavan yhteisön lainsäädännön ja Suomen lainsäädännön noudattamisesta, jollei Euroopan yhteisöjen erioikeuspöytäkirjassa tai toimipaikkasopimuksessa muuta määrätä.

Täyttyessään 1 kappaleeseen perustuvaa vastuutaan virasto toteuttaa kaikki tarpeellisiksi katsomansa toimet ja erityisesti antaa tarvittavat sisäiset määräykset. Se voi evätä pääsyn toimipaikkaansa ei-toivotuiksi katsotuilta henkilöiltä ja poistaa tällaiset henkilöt toimipaikastaan.

Artiklan 3 kappaleessa määrätään selvyuden vuoksi, että ampuma-aseiden tai muiden turvavarusteiden kantamiseen ja käyttöön sovelletaan Suomen lainsäädäntöä. Ampuma-aseiden hankkimista ja hallussapitoa koskevista luvista säädetään ampuma-aselain (1/1998) 5 luvussa.

6 artikla. *Avunanto ja yhteistyö turvallisuusasioissa.* Artiklan 1 kappaleen mukaan henkilöille, joilla Suomen lainsäädännön mukaan on valtuudet ylläpitää turvallisuutta ja järjestystä, sallitaan pääsy viraston toimipaikkaan ainoastaan viraston viranomaisten pyynnöstä tai luvalla. Viraston viranomaisten katsotaan kuitenkin sallivan pääsyn, jos tulipalo tai muu hätätilanne edellyttää välittömiä turvatoimia.

Artiklan 2 kappaleen mukaan Suomen toimivaltaiset viranomaiset noudattavat asianmukaista huolellisuutta varmistaakseen, etteivät viraston toimipaikan rauhaa häiritse henkilöt tai henkilöryhmät, jotka yrittävät päästä luvatta viraston toimipaikkaan tai aiheuttavat häiriötä sen välittömässä läheisyydessä. Samansisältöisiä määräyksiä sisältyy esimerkiksi diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen 22 artiklaan ja Suomen ja Euroopan metsäinstituutin välisen sopimuksen V artiklaan. Tässä sopimuksessa Suomen toimivaltaisille viranomaisille osoitettu velvoite edellyttää samanlaista huolellisuutta kuin mainituissa muissa vastaavissa sopimuksissa.

Artiklan 3 kappaleen mukaan virasto ja Suomen toimivaltaiset viranomaiset toimivat läheisesti yhteistyössä asioissa, jotka koskevat turvallisuuden tehokasta koordinoitua viraston toimipaikan ja sen välittömän lähialueen välillä.

Artiklan 4 kappaleen mukaan virasto voi pyytää Suomen toimivaltaisia viranomaisia toteuttamaan tarvittavat toimet lain ja järjestyksen palauttamiseksi viraston toimipaikassa.

Artiklan 5 kappaleen mukaan valmistellessaan sisäisiä turvallisuusmääräyksiään ja -menettelyjään virasto neuvottelee asianomaisten Suomen viranomaisten kanssa varmistaak-

seen turvallisuustoimintojen mahdollisimman tehokkaan ja toimivan suorittamisen.

Artiklan 6 kappaleen mukaan virasto ja Suomen viranomaiset antavat toisilleen tiedoksi kaikki viraston henkilöstön ja toimipaikan turvallisuuteen liittyvät asiat. Ne antavat toisilleen tiedoksi erityisesti turvallisuusasioista vastaavan viranomaisen nimen ja aseman. Tarvittaessa ne voivat luoda tätä tarkoitusta varten määrämuotoiset koordinoitijärjestelyt.

Sopimuksen 6 artiklassa rajoitetaan Suomen viranomaisten pääsyä viraston toimipaikkaan turvallisuuden ja järjestyksen ylläpitämiseksi ja toisaalta asetetaan Suomen viranomaisille tiettyjä velvollisuuksia turvallisuuden ja järjestyksen ylläpitämiseksi virastossa. Poliisin velvollisuudesta ryhtyä toimenpiteisiin turvallisuuden ja järjestyksen ylläpitämiseksi säädetään poliisilaissa (493/1995). Vaarallisen teon ja tapahtuman estämisestä säädetään poliisilain 16 §:ssä. Poliisilain 14 §:ssä säädetään poliisimiehen oikeudesta poistaa paikalta henkilö kotirauhan tai julkisrauhan suojaaman alueen tai paikan haltijan tai tämän edustajan pyynnöstä.

Pelastuslain (468/2003) ja pelastusasetuksen (787/2003) mukaan kemikaaliviraston kaltaisten kohteiden on varauduttava omatoimisesti ehkäisemään vaaratilanteiden syntyminen ja varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen sekä laadittava pelastussuunnitelma. Tällaiseen kohteeseen on tehtävä palotarkastus kerran vuodessa. Palotarkastuksen suorittaa alueen pelastusviranomainen, jonka tulee päästä tarkastettaviin tiloihin.

7 artikla. *Pöytäkirjan 3 ja 4 artiklan soveltaminen.* Artiklan 1 kappaleen mukaan kemikaalivirasto vapautetaan kaikista kansallisista, alueellisista ja kunnallisista veroista ja maksuista, jotka liittyvät viraston omistamiin tai vuokraamiin toimitiloihin, lukuun ottamatta suoritetuista palveluista kannettavia veroja ja maksuja. Perustuslain 81 §:n 1 momentin ja 121 §:n 3 momentin mukaan verovelvollisuuden perusteista säädetään lailla. Artiklan 1 kappaleen määräys perustuu erioikeuspöytäkirjan 3 artiklaan, joka on Suomessa voimassa osana Suomen Euroopan unionin liittymissopimusta.

Artiklan 2 kappaleessa määrätään, että virasto vapautetaan myös välittömistä ja välillisistä veroista, jotka liittyvät sen rakennuksia käytet-

täessä kulutettavan sähkön ja kaasun tai minkä tahansa tyyppisen polttoaineen kulutukseen.

Artiklan 3 kappaleen mukaan kemikaalivirasto vapautetaan viraston virkakäyttöön tarkoitettuja ajoneuvoja ja niiden varaosia koskevista tulleista ja tuontirajoituksista. Määräys perustuu erioikeuspöytäkirjan 4 artiklaan, joka on Suomessa voimassa osana Suomen Euroopan unionin liittymissopimusta.

Ajoneuvo vapautetaan autoverosta samoin edellytyksin kuin Euroopan yhteisöjen Suomessa toimivien toimielinten käyttämät ja omistamat ajoneuvot. Näihin ajoneuvoihin tarvittavat polttoaineet ja voiteluaineet vapautetaan tulleista ja veroista. Euroopan yhteisöjen Suomessa toimivien toimielinten käyttämien ja omistamien ajoneuvojen verovapaudesta säädetään autoverolain (313/1997) 22 a §:ssä. Polttoaineiden valmisteverovapauden osalta noudatetaan menettelyjä, joista on sovittu vuonna 1998 komission ja valtiovarainministeriön välillä.

Artiklan 4 kappaleen mukaan Suomi varaa itselleen mahdollisuuden siirtyä arvonlisäveron palautusmenettelystä välittömään verovapautteen ilman tämän sopimuksen muuttamista. Määräys on identtinen valtiovarainministeriön ja Euroopan komission välillä Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan soveltamisesta tehtyjen soveltamissääntöjen 3 artiklan a kohdan kanssa. Suomessa ei ole tällä hetkellä suunnitelmia luopua arvonlisäveron palautusmenettelystä. Arvonlisäverotuksessa sovellettavista vapautuksista ja menettelystä säädetään yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetussa neuvoston direktiivissä (2006/112/EY). Direktiivin mukaan verottomuus voidaan toteuttaa joko suorana verottomuutena tai palautuksena.

8 artikla. Pöytäkirjan 12–16 artiklan soveltaminen. Artiklan 1 kappale sisältää viraston henkilöstöä koskevia erityisiä erioikeuksia ja vapauksia. Kappaleen a kohdan mukaan henkilöstöllä on lainkäytöllinen koskemattomuus virkatoimiensa osalta, suulliset ja kirjalliset lausunnot mukaan lukien. Tämä koskemattomuus jatkuu heidän tehtäviensä päätyttyä. Määräys vastaa Euroopan yhteisöjen erioikeuspöytäkirjan 12 artiklan a kohtaa, joka merkitsee poikkeusta siviili-, rikos- ja hallinto-oikeudellisesta tuomiovallasta Suomen lainkäyttöpiirissä.

Kappaleen b kohdan mukaan henkilöstöllä on vapautus maahanmuuttoa rajoittavista määräyksistä ja ulkomaalaisten rekisteröintiä koskevista muodollisuuksista. Tämä vapautus koskee myös heidän puolisojaan ja huollettavinaan olevia perheenjäseniä. Määräys vastaa Euroopan yhteisöjen erioikeuspöytäkirjan 12 artiklan b kohtaa. Määräystä tulkittaessa on kuitenkin otettava huomioon artiklan 5 kappaleen määräykset. Perheenjäsenten määritelmä sisältyy sopimuksen 1 artiklaan ja vastaa ulkomaalaislain 154 § 1 ja 3 momentteihin sisältyvää määritelmää. Tässä kohdassa mainituista vapauksista riippumatta viraston henkilöstö rekisteröidään sopimuksen 9 artiklan mukaisesti ulkoasiainministeriön protokollaosastolla pidettävään luetteloon ja ulkoasiainministeriö myöntää tämän artiklan 5 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa oleskeluluvat perheenjäsenille.

Kappaleen c kohdan mukaan henkilöstöön kuuluvilla on oikeus tuoda maahan viimeisimmästä asuinmaastaan tai maasta, jonka kansalaisia he ovat, tullitta ja kieltoja tai rajoituksia soveltamatta, ensimmäistä kertaa maahan sijoittautuessaan, kahden vuoden kuluessa siitä, kun he ovat vastaanottaneet tehtävänsä virastossa, ja enintään kahtena lähetyksenä, henkilökohtaisia tavaroita ja taloustavaroita, mukaan lukien kyseisestä maasta markkinaehdoin ostetut ajoneuvot. Samaa asiaa koskevia määräyksiä sisältyy myös Euroopan yhteisöjen erioikeuspöytäkirjan 12 artiklan d ja e kohtaan. Ajoneuvo vapautetaan autoverosta niillä edellytyksillä, jotka on säädetty ulkomailla rekisteröidyn ajoneuvon tilapäiselle verottomalle käytölle Suomessa tai muuttotavarana Suomeen tuodulle ajoneuvolle myönnettävälle veronalennukselle. Kyseisten verovapautusten tarkemmista edellytyksistä säädetään autoverolain 2 ja 25 §:ssä.

Kappaleen d kohdan mukaan henkilöstöllä on oikeus henkilökohtaisten tavaroiden ja taloustavaroiden hankinnan yhteydessä maksetun arvonlisäveron palautukseen 1 päivän kesäkuuta 2007 ja 31 päivän toukokuuta 2009 välisenä aikana tehtyjen hankintojen osalta. Edellytyksenä on, että yksittäisen tavaran verollinen hinta on vähintään 170 euroa. Edellytyksenä on myös se, että viraston henkilöstöön kuuluva ei ole asunut pysyvästi Suomessa viiden vuoden aikana, jotka välittömästi edeltävät

päivää, jolloin hän saapuu Suomeen ottaakseen vastaan tehtävänsä virastossa. Vastaavaa vapautusta on sovellettu eräissä vanhoissa jäsenvaltioissa, muun muassa Belgiassa, Luxemburgissa ja Ranskassa, joissa sijaitsee yhteisöjen toimielimiä. Viraston henkilöstölle myönnetty arvonlisäverovapaus on voimassa kaksi vuotta viraston perustamisesta lukien. Määräyksen tarkoituksena on helpottaa henkilöstön asettautumista Suomeen viraston toiminnan alkuvaiheessa. Määräyksen soveltamisen edellytyksenä oleva 170 euron vähimmäishinnan vaatimus vastaa ulkovaltojen diplomaattisille edustajille myönnetyn arvonlisäveron vapautuksen edellytyksenä olevaa vaatimusta. Viraston pääjohtajan ja johtajien sekä heidän talouteensa kuuluvien perheenjäsenten osalta verohallinto palauttaa arvonlisäveron soveltaen diplomaattisia hankintoja koskevia arvonlisäverolain säännöksiä. Viraston henkilöstön osalta noudatetaan vastaavaa menettelyä soveltuvin osin.

Kappaleen e kohdan mukaan henkilöstöllä on oikeus viedä maasta kolmen vuoden kuluessa siitä, kun heidän tehtävänsä virastossa on päättynyt, ilman kieltoja tai rajoituksia henkilökohtaisia tavaroita ja taloustavaroita, mukaan lukien käyttämänsä ja hallussaan olevat ajoneuvot. Tässä kappaleessa tarkoitettut kolme vuotta ovat enimmäismäärä, jota sovelletaan ainoastaan poikkeustapauksissa. Määräys perustuu Euroopan yhteisöjen erioikeuspöytäkirjan 12 artiklan d ja e kohdan määräyksiin. Artiklan 1 kappaleen c ja e kohdan soveltamisessa on otettava huomioon myös 5 artiklan 3 kappaleen määräykset. Henkilökohtaisten tavaroitten vapaa tuonti ja vienti ei siten koske ampuma-aseiden 1 §:ssä tarkoitettuja Suomessa luvanvaraisia ampuma-aseita, niiden osia ja patruunoita sekä kaasusumuttimia. Myös kansainvälisistä velvoitteista voi aiheutua muita vastaavia rajoitteita, jotka on otettava huomioon.

Artiklan 2 kappaleen mukaan vapautusta viraston maksamista palkoista ja palkkioista kannettavista kansallisista veroista, jota virkamiehet ja muut toimenhaltijat nauttivat pöytäkirjan 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti, sovelletaan myös kaikkiin niihin, joille virasto maksaa vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perheläkettä, ja kaikkiin niihin, joille maksetaan korvauksia asetuksen N:o 549/69 2 artiklassa

tarkoitettuun edellytyksiin. Vastaava määräys sisältyy erioikeuspöytäkirjan soveltamissääntöjen 4 artiklaan.

Artiklan 3 kappaleen mukaan viraston henkilöstö vapautetaan autoverosta samoin edellytyksin kuin Euroopan yhteisöjen Suomessa toimivien toimielinten henkilöstön käyttämät ja omistamat ajoneuvot. Verovapaudesta säädetään autoverolain 22 a §:ssä, jonka mukaan Euroopan yhteisöjen Suomessa sijaitsevien toimielinten palvelukseen Suomeen tulevan pysyvästi muualla kuin Suomessa asuneen henkilön käyttöön ja omistukseen tuleva ajoneuvo on autoverosta vapaa. Verovapaus ei siten koske Suomesta palkattavaa henkilöstöä. Ulkomailla asumiselle ei ole asetettu kiinteää määräaika. Henkilön voidaan katsoa asuneen pysyvästi ulkomailla tässä tarkoituksessa ainakin silloin, kun hän on työskennellyt ja asunut ulkomailla vähintään kuusi kuukautta. Sopimustekstin mukaan henkilöstö voidaan vapauttaa autoverosta kerran kolmessa vuodessa.

Artiklan 4 kappaleen mukaan viraston pääjohtajalle ja johtajille sekä heidän talouteensa kuuluville perheenjäsenille, jotka eivät ole Suomen kansalaisia tai asu pysyvästi Suomessa, myönnetään samat erioikeudet ja vapaudet sekä vapautukset ja helpotukset kuin diplomaattisten edustustojen päälliköille ja näiden perheenjäsenille. Tavanomaisten diplomaattisten erioikeuksien ja vapauksien lisäksi tällaiset henkilöt saavat myös muut tämän sopimukset mukaiset oikeudet. Nämä oikeudet saattavat poiketa osittain sanotuista erioikeuksista ja vapauksista. Tällaisen poikkeuksen aiheuttaa esimerkiksi sopimuksen 10 artiklassa mainittu oikeus suomalaiseseen henkilötunnukseen, jonka seurauksena henkilön tiedot talletetaan väestötietojärjestelmään. Tämä koskee myös henkilöitä, jotka hoitavat pääjohtajan tehtäviä tilapäisesti vähintään kahden kuukauden ajan. Määräys soveltuu 5–6 viraston henkilöstöön kuuluvaan sekä heidän perheenjäseniinsä.

Artiklan 5 kappaleen mukaan ulkoasiainministeriö myöntää tilapäiset oleskeluluvat sellaisille viraston henkilöstöön kuuluvien perheenjäsenille, jotka eivät ole Euroopan unionin jäsenvaltioiden tai Islannin, Liechtensteinin, Norjan tai Sveitsin kansalaisia. Ulkomaalaislain 69 §:n mukaan ulkoasiainministeriö myöntää tilapäisen oleskeluluvan lähettäjävaltiota Suomessa edustavan diplomaatti- ja kon-

suliedustuston sekä kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen henkilökuntaan kuuluvalla ja hänen perheenjäsenelleen. Lisäksi ulkomaalaislain 11 §:n nojalla Euroopan yhteisön lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen johdosta voidaan poiketa normaalimenettelystä, jossa maahantulon edellytyksenä on voimassaoleva viisumi, oleskelulupa, työntekijän tai elinkeinonharjoittajan oleskelulupa, jonka lähtökohtaisesti myöntää ulkomaalaisvirasto.

Artiklan 6 kappaleen mukaan Suomen viranomaiset toteuttavat kaikki tarvittavat toimet helpottaakseen viraston yhteistyöhön kutsumien asiantuntijoiden tai muiden henkilöiden pääsyä Suomeen, oleskelua maassa ja poistumista maasta. Jos tarvitaan viisumeja tai lupia, hakemukset käsitellään mahdollisimman nopeasti. Tässä kappaleessa tarkoitetut henkilöt ovat muita kuin viraston henkilöstöön kuuluvia tai heidän perheenjäseniään.

9 artikla. *Nimityksistä ilmoittaminen ja henkilökortit.* Artiklan mukaan virasto ilmoittaa ulkoasiainministeriön protokollaosastolle, milloin viraston henkilöstöön kuuluvat ottavat vastaan tai jättävät tehtävänsä. Virasto lähettää protokollaosastolle vuosittain luettelon kaikkien henkilöstönsä kuuluvien nimistä ja osoitteista. Määräys perustuu Euroopan yhteisöjen erioikeuspöytäkirjan 16 artiklan 2 kappaleeseen. Artiklan toisen kappaleen mukaan viraston pyynnöstä ulkoasiainministeriön protokollaosasto antaa viraston henkilöstöön kuuluville ja heidän perheenjäsenilleen, jotka eivät ole Suomen kansalaisia, henkilökortin, josta ilmenevät kyseisen henkilön virka-asema tai perheenjäsenen asema. Näitä henkilökortteja ei katsota Suomessa virallisiksi henkilöllisyystodistuksiksi.

Henkilötietojen käsittelystä säädetään Suomessa henkilötietolaissa (523/1999). Lain 3 §:ssä henkilötiedoilla tarkoitetaan esimerkiksi kaikenlaisia luonnollista henkilöä kuvaavia merkintöjä, jotka voidaan tunnistaa häntä tai hänen perhettään tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa eläviä koskeviksi. Henkilötietojen käsittelyllä puolestaan tarkoitetaan muun muassa henkilötietojen keräämistä, tallettamista, siirtämistä tai luovuttamista. Henkilörekisteri on käyttötarkoituksensa vuoksi yhteenkuuluvista merkinnöistä muodostuva henkilötietoja sisältävä tietojoukko, joka on esimerkiksi jär-

jestetty kortistoksi, luetteloksi tai muulla näihin verrattavalla tavalla. Edelleen henkilötietolain 8 § 1 momentti sääntelee oikeudesta näiden henkilötietojen käsittelyyn. Käytännössä ulkoasiainministeriön protokollaosasto pyytää artiklassa tarkoitettuja tietoja kaksi kertaa vuodessa.

10 artikla. *Henkilötunnukset.* Artiklan mukaan viraston henkilöstöön kuuluville ja heidän perheenjäsenilleen annetaan heidän pyynnöstään suomalaiset henkilötunnukset. Väestötietojärjestelmään talletettavista henkilötiedoista säädetään väestötietolaissa (507/1993). Väestötietojärjestelmään rekisteröitävälle henkilölle annetaan henkilötunnus samalla, kun hänen tietonsa talletetaan väestötietojärjestelmään ensimmäisen kerran. Pääsäännön mukaan henkilötunnus annetaan kaikille Suomen kansalaisille ja Suomessa vakinaisesti asuville ulkomaalaisille eli niille ulkomaalaisille, joilla on täällä kotikunta kotikuntalain (201/1994) mukaan. Poikkeuksena ovat esimerkiksi diplomaattiasemassa olevat ulkomaalaiset, joiden tietoja ei talleteta väestötietojärjestelmään (väestötietolain 4 §:n 4 momentti) eikä heillä ole kotikuntaa Suomessa (kotikuntalain 4 §:n 3 momentti).

Jos Suomeen muuttanut ulkomaalainen saa kotikunnan Suomessa, hänen tietonsa talletetaan väestötietojärjestelmään ja hänelle annetaan samalla henkilötunnus. Myös tilapäisesti Suomessa oleskelevalle ulkomaalaiselle voidaan väestötietolain 4 §:n 4 momentin edellytysten täytyessä antaa henkilötunnus, vaikka hän ei saa kotikuntaa Suomessa. Väestötietolain ja kotikuntalain säännösten mukaan henkilötunnuksen antamisesta ja kotikuntamerkin- nän tekemisestä väestötietojärjestelmään päätetään maistraatti.

Suomalaisen henkilötunnuksen voivat tämän artiklan nojalla pyynnöstään saada asemastaan riippumatta kaikki virastoon henkilöstöön kuuluvat ja heidän perheenjäsenensä. Artiklan tarkoituksena on taata viraston henkilöstölle käytännön asioiden joustava hoito Suomessa.

Henkilötunnuksen antaminen tarkoittaa käytännössä myös sitä, että asianomaisen henkilön tiedot talletetaan väestötietojärjestelmään. Väestötietolain 10 a §:n mukaisesti asianomaisen henkilön on henkilökohtaisesti pyydettävä maistraatilta henkilötunnusta ja hänen on sa-

malla ilmoitettava henkilötietonsa maistraatille väestötietojärjestelmään tallettamista varten.

Viraston ulkomaisen henkilöstön katsotaan kuuluvan kotikuntalain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin, jotka oleskelevat Suomessa tilapäisesti ja joilla ei ole kotikuntaa Suomessa.

11 artikla. Sosiaaliturva. Artiklan ensimmäisen kappaleen mukaan virasto vapautetaan kaikista pakollisista viraston henkilöstöön liittyvistä maksuista Suomen sosiaaliturvajärjestelmiin. Toisen kappaleen mukaan virasto järjestää sosiaaliturvan Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muihin toimenhaltijoihin sovellettavien palvelussuhteen ehtojen mukaisesti.

Suomen lakisääteisen sosiaaliturvajärjestelmän oikeudet ja velvollisuudet syntyvät joko asumisen tai työskentelyn perusteella. Suomessa asumisesta säädetään asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetussa laissa (1573/1993). Suomessa asuvana pidetään henkilöä, jolla on Suomessa varsinainen asunto ja koti ja joka jatkuvasti pääasiallisesti oleskelee täällä. Tämän lain mukaisesti Suomessa asuvilla on oikeus muun muassa lapsilisään ja suureen osaan muuta Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemaa sosiaaliturvaa. Lisäksi kotikuntalain tarkoittamalla tavalla Suomessa asuvalla on oikeus kunnan järjestämiin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Työskentelyn perusteella henkilö kuuluu lakisääteisen työeläkevakuutuksen, tapaturmavakuutuksen ja työttömyysturvan piiriin.

Lähtökohtana on Euroopan yhteisöjen erioikeuspöytäkirjan 15 artiklan mukaisesti, että EY:n kaikki virkamiehet perheenjäsenineen ovat yhteisön oman sosiaaliturvajärjestelmän piirissä ja näin ollen kansallisen sosiaaliturvajärjestelmän ulkopuolella. Toimipaikkasopimukseen on tästä syystä sisällytetty artikla koskien vapautusta pakollisista viraston henkilöstöön liittyvistä maksuista Suomen sosiaaliturvajärjestelmiin. Virasto turvaa henkilöstölleen henkilöstösäännön mukaisen eläketurvan, sairausvakuutuksen eli terveydenhoidon sekä perhe-etuudet.

Koska viraston henkilöstö sopimuksen mukaan ei näin ollen kuulu Suomen julkiseen terveydenhoitoon, virasto järjestää terveyspalvelut henkilöstölleen tekemällä tarvittavat sopimukset yksityisten palveluntuottajien kanssa, minkä lisäksi virasto tekee erilliset sopimukset

erityissairaanhoidon palveluista. Eläketurvasta vastaa virasto kokonaisuudessaan. Henkilöstöä ei myöskään koske neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71 sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä, jota sovelletaan muihin maasta toiseen siirtyviin työntekijöihin.

12 artikla. Päivähoito. Artiklan mukaan viraston henkilöstön lapset ovat oikeutettuja kunnan järjestämään päivähoitoon Suomessa samoin edellytyksin kuin lapset, joilla on tämä oikeus kotikunnassaan. Päivähoitopalveluista voidaan periä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulainsäädännössä säädetty asiakasmaksu korotettuna EU:n henkilöstösäännön mukaisella alle 6-vuotiaasta lapsesta maksettavalla koulutuslisällä. Asiakasmaksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien todellisten kustannusten suuruinen.

Sosiaalihuoltolain (710/1982) mukaan kunnan on järjestettävä asukkailleen sosiaalipalveluja. Kunnan on huolehdittava sosiaalipalveluihin kuuluvan lasten päivähoiton järjestämisestä sen mukaan kuin siitä on erikseen säädetty. Lasten päivähoitosta annetun lain 11 §:n mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lasten päivähoitoa on saatavissa kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Oikeus määrittää niin sanottuna subjektiivisena oikeutena lain 11 a §:ssä. Velvoite koskee myös kunnassa oleskelevaa, jollei henkilöllä ole kotikuntalain (201/1994) mukaista kotipaikkaa.

Lasten päivähoiton maksuista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaissa (734/1992). Sen 13 §:n mukaan muulta kuin Suomessa asuvalta voidaan asetuksella säätää maksun periminen lain säädöksestä poikkeavasti, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen (912/1992) 24 §:n mukaan muulta kuin Suomessa asuvalta voidaan periä enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu. Jos palvelusta perittäisiin ulkomaalaiselta henkilöstöltä palvelun tuottamisesta aiheutuvien kulujen suuruinen maksu, ei Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 39 artiklan ja työn-

tekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 yhdenvertaisen kohtelun vaatimus ilmeisesti kuitenkin täytyisi. Sen vuoksi sopimuksen 12 artiklaan on sisällytetty määräys, jonka mukaan viraston henkilöstön lapset ovat oikeutettuja kunnan järjestämään päivähoitoon Suomessa samoin edellytyksin kuin henkilöt omassa kotikunnassaan. Lasten päivähoitossa maksu peritään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 7 a §:n mukaan perheen tulojen, perheen koon sekä lapsen hoitoajan perusteella määräytyen. Maksu voi olla tällä hetkellä enintään 200 euroa kuukaudessa lasta kohti. Sopimuksen 12 artiklassa tarkoitettu EU:n henkilöstösäännön mukainen alle 6-vuotiaasta lapsesta maksettava koulutuslisä on tällä hetkellä 93 euroa. Esityksen mukaan korkein mahdollinen maksu olisi siten tällä hetkellä 293 euroa kuukaudessa lasta kohti. Kunnille lasten päivähoitosta annetun lain 11 a §:ssä tarkoitettujen päivähoitopaikan järjestämisestä näin aiheutuvat ylimääräiset kustannukset on tarkoitus korvata valtion budjetista sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan sisällytettävistä määrärahoista.

13 artikla. *Pääsy Suomen koulujärjestelmään.* Artiklan mukaan hallitus edistää viraston henkilöstön perheenjäsenten pääsyä perusteen koulutukseen Helsingin alueella Suomen lainsäädännön mukaisesti sekä tukee hanketta Eurooppa-kouluihin akkreditoitun koulun perustamiseksi Helsinkiin. Työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella annettua asetusta (ETY) N:o 1612/68 sovelletaan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EU:n palveluksessa oleviin virkamiehiin. Direktiivin 12 artiklan mukaan jos jäsenvaltion kansalainen on tai on ollut työssä toisen jäsenvaltion alueella, on hänen lapsillaan, jos he asuvat kyseisessä jäsenvaltiossa, oikeus osallistua peruskoulutukseen, oppisopimuskoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen samoin edellytyksin kuin tämän valtion kansalaisilla. Jäsenvaltioiden on tuettava toimenpiteitä, joilla pyritään turvaamaan näille lapsille parhaat mahdolliset edellytykset osallistua tähän opetukseen. Suomessa perusopetuksesta ja oppivelvollisuudesta sekä oppivelvollisuutta edeltävästä esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Perusopetuksen jälkeisestä lukiokoulutuksesta säädetään lukiolaissa

(629/1998). Ammatillisesta koulutuksesta puolestaan säädetään laissa ammatillisesta koulutuksesta (630/1998).

Opetusministeriö asetti joulukuussa 2005 työryhmän, joka selvitti Helsinkiin tulevan Euroopan kemikaaliviraston henkilöstön ja muun kansainvälisen henkilöstön lasten koulutustarpeet ja -mahdollisuudet pääkaupunkiseudulla ja ehdotti Eurooppa-koulun tai kumppanuuskoulun perustamista Helsinkiin. Eurooppa-koulun johtokunta on hyväksynyt 30 päivänä maaliskuuta 2007 Suomen esittämän asiakirjan kiinnostuksesta eurooppalaisen koulutuksen järjestämiseen akkreditointiprosessin ensimmäisenä vaiheena. Hallituksen esitys laiksi Helsingin eurooppalaisesta koulusta on tarkoitus antaa eduskunnalle syyskuussa 2007. Tarkoituksena on, että Helsingissä voitaisiin käynnistää Eurooppa-koulujen opetussuunnitelmien mukaista opetusta antavan koulun toiminta syksyllä 2008.

14 artikla. *Eri oikeuksien ja vapautusten tarkoitus.* Artiklan ensimmäisen kappaleen mukaan sopimuksen mukaiset erioikeudet ja vapaudet myönnetään viraston edun eikä henkilöiden henkilökohtaisen edun vuoksi. Toisessa kappaleessa puolestaan määrätään, että viraston henkilöstö noudattaa Suomen lakeja ja määräyksiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta pöytäkirjan ja tämän sopimuksen mukaisesti myönnettyjä erioikeuksia ja vapauksia.

15 artikla. *Riitojen ratkaiseminen.* Kaikki viraston ja hallituksen väliset riidat, jotka koskevat sopimuksen soveltamista, ratkaistaan sovinnollisesti suurin neuvotteluin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta REACH-asetuksen 101 ja 102 artiklan soveltamista. Jollei riitaa saada ratkaistuksi sovinnollisesti, se saatetaan viraston tai hallituksen pyynnöstä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

REACH-asetuksen 101 artiklassa säädetään edellä sopimuksen 3 artiklan yksityiskohtaisissa perusteluissa mainituin tavoin pääasiassa viraston vastuusta sopimussuhteessa ja sen ulkopuolella sekä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen toimivallasta liittyen tällaisiin asioihin. Asetuksen 102 artiklan mukaan Kemikaalivirastoon sovelletaan Euroopan yhteisöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevaa pöytäkirjaa.

16 artikla. *Loppumääräykset.* Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen jäl-

keen, kun hallitus ja virasto ovat ilmoittaneet toisilleen suorittaneensa menettelyt, joita niiltä edellytetään, jotta ne tulisivat sopimuksen sitomiksi. Koska sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, sopimukseen sitoutuminen edellyttää Suomen puolelle eduskunnan hyväksymistä ja valtioneuvoston yleisistunnon päätöstä sopimuksen hyväksymisestä. Kemikaaliviraston hallintoneuvosto on ensimmäisessä kokouksessaan hyväksynyt sopimuksen omalta osaltaan.

Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuksen 7 ja 8 artiklan määräyksiä sovelletaan 1 päivästä kesäkuuta 2007. Kyseiset määräykset sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, joten niiden soveltaminen ei ole mahdollista ennen kuin eduskunta on hyväksynyt määräykset. Eduskunnan hyväksyttyä sopimuksen, voidaan kyseisten määräysten oikeusvaikutukset ulottaa kuitenkin niihin tilanteisiin, jotka ovat tapahtuneet REACH-asetuksen voimaantulon jälkeen. Sopimuksen 7 ja 8 artiklaa sovellettaessa on otettava lisäksi huomioon se, että osa näiden artiklojen määräyksistä on samansisältöisiä kuin yhteisöjen erioikeuspöytäkirjassa, jota sovelletaan suoraan REACH-asetuksen 102 artiklan nojalla. Tällaisten määräysten soveltamiselle ennen eduskunnan hyväksymistä ei ole siten estettä.

Artiklan 3 kappaleen mukaan sopimuspuoli voi milloin tahansa irtisanoa sopimuksen ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle kaksitoista kuukautta etukäteen.

Todistusvoimaiset tekstit. Sopimus on laadittu suomen- ja englanninkielellä molempien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset. Ruotsinkielisen hallituksen esityksen liitteenä on lisäksi ruotsinkielinen käännös sopimustekstistä.

2 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälä sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan lailla ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset on yksilöity jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta käsittelevässä jaksossa.

2 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohdana samanaikaisesti, kun sopimus tulee voimaan. Perustuslakivaliokunnan lausunnon

PeVL 49/2001 vp mukaan unionin asioihin sisällöltään ja vaikutuksiltaan rinnastettavissa asioissa toimivalta kuuluu perustuslain 93 §:n 2 momentin mukaisesti valtioneuvostolle. Unioniasioihin rinnastettuina asioina on pidetty sopimuksia tai päätöksiä, jotka on tehty unionin tehtävien hoitamista varten tai niihin liittyvän syyn vuoksi. Sopimuksen sisällöllinen liittyntä unioniin on tehtävä tapauskohtaisesti. Nyt käsillä olevassa tapauksessa on kysymys neuvoston ja Euroopan parlamentin hyväksymän REACH-asetuksen sekä Euroopan yhteisön erioikeuspöytäkirjan täytäntöönpanosta ja niitä täydentävästä sääntelystä. Sopimuksen liittyntä unioniasioihin on arvioitu sellaiseksi, että kysymyksessä on unionin asioihin sisällöltään ja vaikutuksiltaan rinnastettava asia. Voimaansaattamisasetuksen antaa tällaisissa tapauksissa siten valtioneuvosto.

3 Voimaantulo

Sopimuksen 16 artiklan mukaan sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun hallitus ja virasto ovat ilmoittaneet toisilleen suorittaneensa menettelyt, joita niiltä edellytetään, jotta ne tulisivat sopimuksen sitomiksi. Laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohdana samaan aikaan kun sopimus tulee voimaan.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään huomattavia taikka vaativat perustuslain mukaan muusta syystä eduskunnan suostumuksen. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Sopi-

muksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatuksen perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla taikka 4) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11, 12 ja 45/2000 vp).

Sopimuksen 1 artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt keskeiset ilmaisut. Tällaiset määräykset, jotka välillisesti vaikuttavat aineellisten, lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten tulkintaan ja soveltamiseen, kuuluvat itsekin lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp).

Sopimuksen 2 artiklassa määrätään viraston oikeushenkilöllisyydestä ja -kelvottomuudesta. Oikeushenkilöllisyydestä ja siihen liittyvästä oikeustoimikelpoisuudesta ja oikeudellisesta toimintakyvystä säädetään Suomessa lailla (PeVL 38/2000 vp). Määräys kuuluu lainsäädännön alaan.

Kansainvälisen järjestön tai sen elimen ja sen henkilökunnan ja muiden siihen liittyvien henkilöiden erioikeuksia ja vapauksia koskevat määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan ja vaativat eduskunnan hyväksymisen (PeVL 38/2000 vp). Sopimuksen 3–8 ja 12 artiklaan sisältyy lukuisia erioikeuksia ja vapauksia koskevia määräyksiä, joiden suhdetta Suomen lainsäädäntöön on tarkemmin selostettu edellä sopimuksen sisältöä koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa ja jotka edellyttävät eduskunnan hyväksymistä.

Sopimuksen 3 artiklan lainkäyttölinen koskemattomuus merkitsee viraston ja sen omaisuuden sekä arkistojen vapautusta kaikesta, lähinnä siviili- ja hallinto-oikeudellisesta tuomiovallasta Suomen lainkäyttöpiirissä. Omaisuuden vapautus pakkotoimista koskee erilaisia hallinnollisia ja prosessuaalisia pakkokeinoja ja turvaamistoimenpiteitä. Viraston tilojen ja arkistojen loukkaamattomuus poikkeaa paikkaan kohdistuvan etsinnän ja takavarikon osalta Suomen lainsäädännöstä.

Sopimuksen 4 artikla sisältää määräyksiä henkilötietojen suojasta ja tietoliikenteen eri-

oikeuksista. Määräys koskee perustuslain 10 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 12 §:n 1 momentissa tarkoitettujen perusoikeuksien käyttämistä ja kuuluu lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 6 artiklassa rajoitetaan Suomen viranomaisten pääsyä viraston toimipaikkaan turvallisuuden ja järjestyksen ylläpitämiseksi ja toisaalta asetetaan Suomen viranomaisille tiettyjä velvollisuuksia turvallisuuden ja järjestyksen ylläpitämiseksi virastossa. Poliisin velvollisuudesta ryhtyä toimenpiteisiin turvallisuuden ja järjestyksen ylläpitämiseksi säädetään poliisilaissa (493/1995). Vaarallisen teon ja tapahtuman estämisestä säädetään poliisilain 16 §:ssä. Poliisilain 14 §:ssä säädetään poliisimiehen oikeudesta poistaa paikalta henkilö kotirauhan tai julkisrauhan suojaaman alueen tai paikan haltijan tai tämän pyynnöstä. Sopimuksen 6 artikla sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä.

Sopimuksen 7 artiklassa määrätään virastolle myönnettävistä verovapauksista. Perustuslain 81 §:n 1 momentin ja 121 §:n 3 momentin mukaan verovelvollisuuden perusteista säädetään lailla. Määräys kuuluu lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 8 artikla sisältää lukuisia henkilökunnan erioikeuksia ja vapauksia, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Artiklan 1 kappaleen a kohdan määräykset merkitsevät poikkeusta siviili-, rikos- ja hallinto-oikeudellisesta tuomiovallasta Suomen lainkäyttöpiirissä. Artiklan 1 kappaleen b kohdan määräykset sisältävät poikkeuksia ulkomaalaislain määräyksistä. Kappaleen c ja d kohdassa sekä 2 ja 3 kappaleessa määrätään verovapauksista, jotka kuuluvat perustuslain 81 §:n 1 momentin ja 121 §:n 3 momentin mukaan lainsäädännön alaan. Artiklan 4 kappaleen määräykset merkitsevät laajennusta diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen soveltamisalaan ja kuuluvat lainsäädännön alaan. Artiklan 5 kappaleen määräykset oleskelulupien myöntämisestä koskevat ulkomaalaislain 69 §:ää ja kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 9 artiklassa määrätään henkilötietojen luovuttamisesta ulkoasiainministeriölle sekä viraston henkilöstön ja perheenjäsenten oikeudesta saada henkilökortti, josta ilmenee virka-asema tai perheenjäsenen asema. Vaikka kysymyksessä ei ole virallinen henkilöllisyystodistus, kysymyksessä on todistus, jolla voi-

daan osoittaa viranomaisille henkilön asema, ja määräys kuuluu lainsäädännön alaan. Artikla kuuluu lainsäädännön alaan myös siitä syystä, että henkilötietojen käsittelystä säädetään henkilötietolaissa.

Sopimuksen 10 artiklassa määrätään oikeudesta saada suomalainen henkilötunnus. Väestötietojärjestelmään tallettavista henkilötiedoista säädetään väestötietolaissa. Lain 4 §:n 4 momentissa säädetään ulkomaalaista henkilöä koskevien tietojen tallettamisesta väestötietojärjestelmään. Lain 2 §:n 2 momentin nojalla ulkomaalaisen henkilötietojen tallettamisesta väestötietojärjestelmään ja siihen liittyvästä henkilötunnuksen antamisesta päättää maistraatti. Määräys merkitsee poikkeusta edellä mainittuihin väestötietolain säännöksiin, minä vuoksi se kuuluu lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 11 artiklan sosiaaliturvaa koskevat määräykset koskevat Suomen lakisääteisen sosiaaliturvajärjestelmän soveltamisalaa ja kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 12 artiklassa säädetään kemikaaliviraston lasten pääsystä kunnalliseen päivähoitoon Suomessa. Määräys liittyy sosiaalihuoltolain 17 §:ään, lasten päivähoidosta annetun lain 11 ja 11a pykälään sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakiin ja kuuluu lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 16 artiklan määräykset sopimuksen 7 ja 8 artiklan määräysten soveltamisesta määrittelevät ajankohdan, mistä lukien lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä sovelletaan. Määräys kuuluu lainsäädännön alaan.

Sopimus sisältää määräyksiä tulleista, jotka kuuluvat yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan. Tässä sopimuksessa on kysymys REACH-asetukseen ja yhteisön erioikeuspöytäkirjaan sisältyvien määräysten täytäntöönpanosta ja niitä täydentävästä sääntelystä. Lisäksi yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 918/83 133 artiklan 1 kohdassa luetellaan tilanteet, joissa jäsenvaltiot voivat asetuksen muiden säännösten estämättä myöntää tullittomuuden. Sopimuksella ei määrätä uudesta, yhteisön toimivaltaan kuuluvasta tullittomuudesta, vaan erioikeuspöytäkirjan ja tullittomuusasetuksen

mukaisista tullittomuuksista, joiden voimaansaattaminen kuuluu lainsäädännön alaan ja eduskunnan hyväksymistä pyydetään sopimukselle kokonaisuudessaan.

4.2 Käsittelyjärjestys

Sopimus sisältää määräyksiä, joilla on liittymäkohtia perusoikeuksien suojaan ja perustuslain verotusta koskeviin säännöksiin. Sopimuksen 4 artiklan määräykset henkilötietojen suojasta ja tietoliikennettä koskevista erioikeuksista koskevat perustuslain 10 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 12 §:n 1 momentissa tarkoitettujen perusoikeuksien käyttämistä. Sopimuksen 7 artiklan määräykset verovapaudesta koskevat perustuslain 81 §:n 1 momentissa ja 121 §:n 3 momentissa tarkoitettuja veroja. Sopimuksessa määrätään sanotuissa perustuslain kohdissa tarkoitettujen perusoikeuksien käyttämisestä ja verovapauden perusteista. Määräykset kuuluvat sanotuilla perusteilla lainsäädännön alaan, mutta eivät ole ristiriidassa perustuslain kanssa.

Suomen ja Euroopan kemikaaliviraston toimipaikkasopimuksen sisältämät määräykset ovat tavanomaisia kansainvälisessä käytännössä eikä niiden voida katsoa olevan ristiriidassa nykyisen täysivaltaisuus käsityksen tai perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuuden kanssa. Sopimus voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä eduskunnassa äänten enemmistöllä ja sen voimaansaattamislaki voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 2007 Suomen tasavallan hallituksen ja Euroopan kemikaaliviraston välillä tehdyn toimipaikkasopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lauselu:

Laki

Suomen hallituksen ja Euroopan kemikaaliviraston välisen toimipaikkasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 2007 tehdyn Suomen hallituksen ja Euroopan kemikaaliviraston välisen toimipaikkasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat la-

kina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministerin sijainen
Pääministeri *Matti Vanhanen*

Sopimusteksti

**Suomen tasavallan hallituksen
ja
Euroopan kemikaaliviraston
välinen**

TOIMIPAIKKASOPIMUS

Suomen tasavallan hallitus ("hallitus") ja Euroopan kemikaalivirasto ("virasto"), jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottavat huomioon kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta 18 päivänä joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 ("REACH-asetus") ja erityisesti sen 75, 100 ja 102 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista 8 päivänä huhtikuuta 1965 tehdyn pöytäkirjan ("pöytäkirja") ja erityisesti sen 19 artiklan,

sekä katsovat, että:

1. Euroopan unionin tiettyjen laitosten ja virastojen kotipaikan vahvistamisesta 13 päivänä joulukuuta 2003 valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien yhteisellä sopimuksella tehdyssä päätöksessä (2004/97/EY, Euratom) määrätään, että viraston kotipaikka on Helsinki,

2. REACH-asetuksen 102 artiklassa säädetään, että virastoon sovelletaan pöytäkirjaa,

3. REACH-asetuksen 103 artiklassa säädetään, että viraston henkilöstöön sovelletaan Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muihin toimihaltijoihin sovellettavia palvelussuhteen ehtoja,

SEAT AGREEMENT

**between
The Government of the Republic of
Finland
and
The European Chemicals Agency**

The Government of the Republic of Finland ("the Government") and the European Chemicals Agency ("the Agency")

Having regard to the Treaty establishing the European Community,

Having regard to the Regulation No 1907/2006 of 18 December 2006 of the European Parliament and of the Council concerning the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH), establishing a European Chemicals Agency and amending Directive 1999/45/EC and repealing Council Regulation (EEC) No 793/93 and Commission Regulation (EC) No 1488/94 as well as Council Directive 76/769/EEC and Commission Directives 91/155/EEC, 93/67/EEC, 93/105/EC and 2000/21/EC ("the REACH Regulation"), and in particular Articles 75, 100 and 102 thereof,

Having regard to the Protocol on Privileges and Immunities of the European Communities of 8 April 1965 ("the Protocol"), and in particular Article 19 thereof,

Whereas:

1. The Decision taken by Common Agreement between the Representatives of the Member States, meeting at Head of State or Government level, of 13 December 2003 on the location of the seats of certain offices and agencies of the European Union (2004/97/EC, Euratom) provides that the Agency shall have its seat in Helsinki.

2. Article 102 of the REACH Regulation specifies that the Protocol shall apply to the Agency.

3. Article 103 of the REACH Regulation specifies that the staff of the Agency shall be subject to the Regulations and Rules applicable to officials and other servants of the European Communities.

4. virastoon sovelletaan Suomen valtiovarainministeriön ja Euroopan yhteisöjen komission välillä 23 päivänä marraskuuta 1998 sovitua Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan soveltamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä ("soveltamissäännöt"), ja

5. tiettyjen pöytäkirjan artiklojen täytäntönpainosta ja muista asioista on tarpeen määrätä erikseen,

ovat sopineet seuraavasta:

4. The Modalities of application of the Protocol on the Privileges and Immunities of the European Institutions agreed between the Finnish Ministry of Finance and the European Commission ("the Modalities of Application"), done on 23 November 1998, are applicable to the Agency.

5. Further provisions are needed for the implementation of certain articles of the Protocol and for additional matters;

Have agreed as follows:

1 artikla

Määritelmät

1. Tässä sopimuksessa sekä sovellettaessa pöytäkirjaa viraston ja hallituksen välisiin suhteisiin:

(a) kaikki pöytäkirjassa olevat viittaukset Euroopan yhteisöihin katsotaan viittauksiksi virastoon;

(b) kaikki pöytäkirjassa olevat viittaukset Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muihin toimenhaltijoihin katsotaan viittauksiksi viraston virkamiehiin ja muihin toimenhaltijoihin;

(c) pöytäkirjan 7, 13, 15 ja 16 artiklaa lukuun ottamatta pöytäkirjassa olevat viittaukset neuvostoon ja komissioon katsotaan viittauksiksi viraston hallintoneuvostoon;

(d) viraston henkilöstö tarkoittaa virkamiehiä, jotka komissio tai jäsenvaltiot ovat tilapäisesti sinne määränneet tai siirtäneet, sekä muita viraston palkkaamia toimenhaltijoita;

(e) viraston henkilöstön perheenjäsenet tarkoittavat:

– kyseisen henkilön puolisoa;
– samaa sukupuolta olevaa kumppania, jos kyseiset kaksi henkilöä ovat virallisesti rekisteröineet parisuhteensa;

– puolisoon verrattavaa henkilöä eli henkilöä, joka jatkuvasti asuu samassa taloudessa ja elää avioliitonomaisessa suhteessa kyseisen henkilön kanssa. Avopuolison sukupuolella ei ole merkitystä;

– kyseisen henkilön huollettavina olevia sukulaisia suoraan ylenevässä polvessa samoin kuin hänen puolisonsa (tai puolisoon verrattavan henkilön) vastaavia sukulaisia;

Article 1

Definitions

1. For the purposes of this Agreement and of the application of the Protocol to relations between the Agency and the Government:

(a) all references to the European Communities in the Protocol shall be read as references to the Agency;

(b) all references to the officials and other servants of the European Communities in the Protocol shall be read as references to officials and other servants of the Agency;

(c) with the exceptions of Articles 7, 13, 15 and 16 of the Protocol, references to the Council and the Commission therein shall be read as references to the Management Board of the Agency;

(d) staff of the Agency means officials assigned or seconded by the Commission or Member States on a temporary basis and other servants recruited by the Agency;

(e) family members of the staff of the Agency means:

– the spouse of the person concerned;
– the same-sex partner, if the two persons have officially registered their relationship;

– a person comparable to a spouse, i.e. a person who continuously shares a household and cohabits in a relationship resembling marriage with the person concerned. The sex of the cohabitant is of no relevance;

– direct relatives in the ascending line of the person in question and of his/her spouse (or a person comparable to a spouse), who are dependent on his/her care;

– kyseisen henkilön lapsia ja hänen puolisonsa (tai puolisoon verrattavan henkilön) huollettavina olevia alle 21-vuotiaita jälkeläisiä suoraan alenevassa polvessa.

– direct descendants of the person in question and of his/her spouse (or a person comparable to a spouse), who are under the age of 21 years or dependent on his/her care.

2 artikla

Article 2

*Oikeuskelpoisuus**Legal Capacity*

Virasto on Euroopan yhteisön elin, ja se on REACH-asetuksen 100 artiklan mukaisesti oikeushenkilö. Sillä on laajin oikeushenkilölle Suomen lainsäädännön mukaan kuuluva oikeuskelpoisuus. Sillä on erityisesti kelpoisuus tehdä sopimuksia, hankkia ja luovuttaa kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä esiintyä kantajana ja vastaajana oikeudenkäynneissä.

The Agency is a body of the European Community and has legal personality in accordance with Article 100 of the REACH Regulation. It shall enjoy the most extensive legal capacity accorded to legal persons under Finnish law. It shall, in particular, have the capacity to contract, to acquire and dispose of immovable and movable property, and to be a party to legal proceedings.

3 artikla

Article 3

*Loukkaamattomuus**Inviolability*

Virasto ja sen omaisuus sekä sen arkistot, riippumatta niiden haltijasta ja sijaintipaikasta Suomessa, ovat loukkaamattomia pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti, paitsi siltä osin kuin virasto on yksittäistapauksessa nimenomaisesti luopunut tästä loukkaamattomuudesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta REACH-asetuksen 101 artiklan soveltamista.

The Agency and its property as well as its archives, wherever located in Finland and by whomsoever held, shall, without prejudice to Article 101 of the REACH Regulation, be inviolable in accordance with Articles 1 and 2 of the Protocol, except insofar as in any particular case the Agency has expressly waived this inviolability.

4 artikla

Article 4

*Tietoliikennettä koskevat helpotukset**Facilitations for Communications*

1. Virasto voi asentaa ja käyttää omia tietoliikennejärjestelmiään. Näihin on kuitenkin sisällytettävä tarvittavat välineet, joilla varmistetaan henkilötietojen suoja ja luottamuksellisuus Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti.

1. The Agency may install and use its own telecommunication systems. These should, however, include the necessary means to ensure the protection and confidentiality of personal data in accordance with European union law.

2. Suomen viranomaiset toteuttavat tarvittavat toimet helpottaakseen näiden järjestelmien asennusta ja käyttöä.

2. The Finnish Authorities shall take the necessary means in order to facilitate the installation and use of such systems.

3. Suomen hallitus myöntää viraston tietoliikenteelle samat erioikeudet kuin Suomessa oleville diplomaattisille edustustoille.

3. The Government of Finland allows the same privileges to communications of the Agency as are recognized for the diplomatic representations in Finland.

5 artikla

Viraston turvallisuus

1. Virasto vastaa turvallisuudesta ja järjestyksen ylläpidosta viraston toimipaikassa. Se vastaa myös siihen sovellettavan yhteisön lainsäädännön ja Suomen lainsäädännön noudattamisesta, jollei pöytäkirjasta ja tästä sopimuksesta muuta johdu.

2. Täyttäessään 1 kappaleeseen perustuvaa vastuutaan virasto toteuttaa kaikki tarpeellisiksi katsomansa toimet ja erityisesti antaa tarvittavat sisäiset määräykset. Se voi evätä pääsyn toimipaikkaansa ei-toivotuiksi katsuilta henkilöiltä ja poistaa tällaiset henkilöt toimipaikastaan.

3. Ampuma-aseiden tai muiden turvavarusteiden kantamiseen ja käyttöön sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.

Article 5

Security of the Agency

1. The Agency shall be responsible for security and the maintenance of order within the seat of the Agency. It shall also be responsible for compliance with the Community law and the Finnish laws that are applicable to it, subject to the Protocol and this Agreement.

2. For the purpose of exercising the responsibility incumbent upon it by virtue of paragraph 1, the Agency shall take all such measures as it deems necessary and shall, in particular, issue the necessary internal rules. It may withhold access to its seat from persons considered undesirable and have them removed therefrom.

3. The carrying and using of firearms or other security equipment shall be subject to Finnish law.

6 artikla

Avunanto ja yhteistyö turvallisuusasioissa

1. Henkilöille, joilla Suomen lainsäädännön mukaan on valtuudet ylläpitää turvallisuutta ja järjestystä, sallitaan pääsy viraston toimipaikkaan ainoastaan viraston viranomaisten pyynnöstä tai luvalla, ja tällöin nämä viranomaiset antavat kyseisille henkilöille tarvittavan avun. Viraston viranomaisten katsotaan kuitenkin sallivan pääsyn, jos tulipalo tai muu hätätilanne edellyttää välittömiä turvatoimia.

2. Suomen toimivaltaiset viranomaiset noudattavat asianmukaista huolellisuutta varmistukseen, etteivät viraston toimipaikan rauhaa häiritse henkilöt tai henkilöryhmät, jotka yrittävät päästä luvatta viraston toimipaikkaan tai aiheuttavat häiriötä sen välittömässä läheisyydessä.

3. Virasto ja Suomen toimivaltaiset viranomaiset toimivat läheisesti yhteistyössä asioissa, jotka koskevat turvallisuuden tehokasta koordinoitua viraston toimipaikan ja sen välittömän lähialueen välillä.

Article 6

Assistance and Cooperation in Security Matters

1. Persons empowered by Finnish law to maintain security and order may enter the seat of the Agency only at the request or authorisation of the authorities of the Agency, who shall in such event give them the assistance required. However, the Agency's authorities shall be presumed to consent to access in the event of a fire or other emergency warranting immediate measures of protection.

2. The competent Finnish authorities shall exercise due diligence to ensure that the tranquillity of the seat of the Agency is not disturbed by any person or group of persons attempting unauthorised entry into or creating disturbances in the immediate vicinity of the seat of the Agency;

3. The Agency and the competent Finnish authorities shall closely co-operate regarding the interrelation of effective security within and in the immediate vicinity outside the seat of the Agency;

4. Virasto voi pyytää Suomen toimivaltaisia viranomaisia toteuttamaan tarvittavat toimet lain ja järjestyksen palauttamiseksi viraston toimipaikassa.

5. Valmistellessaan sisäisiä turvallisuusmääräyksiään ja -menettelyjään virasto neuvottelee asianomaisten Suomen viranomaisten kanssa varmistaakseen turvallisuustoimintojen mahdollisimman tehokkaan ja toimivan suorittamisen.

6. Virasto ja Suomen viranomaiset antavat toisilleen tiedoksi kaikki viraston henkilöstön ja toimipaikan turvallisuuteen liittyvät asiat. Ne antavat toisilleen tiedoksi erityisesti turvallisuusasioista vastaavan viranomaisen nimen ja aseman. Tarvittaessa ne voivat luoda tätä tarkoitusta varten määrämuotoiset koordinointi-järjestelyt.

4. The competent Finnish authorities may be called on by the Agency to take such measures as may be needed to restore law and order within the seat of the Agency.

5. The Agency, in the preparation of its internal security rules and procedures, shall consult with relevant Finnish authorities with a view to achieving the most effective and efficient exercise of security functions.

6. The Agency and the Finnish authorities shall notify each other of all matters relating to the security of persons and seat of the Agency. They shall, in particular, notify each other of the name and status of any authority responsible for security matters. Where necessary they may create formalised co-ordination arrangements for this purpose

7 artikla

Pöytäkirjan 3 ja 4 artiklan soveltaminen

1. Virasto vapautetaan kaikista kansallisista, alueellisista ja kunnallisista veroista ja maksuista, jotka liittyvät viraston omistamiin tai vuokraamiin toimitiloihin, lukuun ottamatta suoritetuista palveluista kannettavia veroja ja maksuja.

2. Sen estämättä, mitä 1 kappaleessa määrätään, virasto vapautetaan myös välittömistä ja välillisistä veroista, jotka liittyvät sen rakennuksia käytettäessä kulutettavan sähkön ja kaasun tai minkä tahansa tyypin polttoaineen kulutukseen.

3. Virasto vapautetaan viraston virkakäyttöön tarkoitettuja ajoneuvoja ja niiden varaosia koskevista tulleista ja tuontirajoituksista. Ajoneuvo vapautetaan autoverosta samoin edellytyksin kuin Euroopan yhteisöjen Suomessa toimivien toimielinten käyttämät ja omistamat ajoneuvot. Näihin ajoneuvoihin tarvittavat polttoaineet ja voiteluaineet vapautetaan tulleista ja veroista.

4. Suomi varaa itselleen mahdollisuuden siirtää arvonlisäveron palautusmenettelystä välittömään verovapauteen ilman tämän sopimuksen muuttamista.

Article 7

Further application of Articles 3 and 4 of the Protocol

1. The Agency shall be exempt from all national, regional or municipal duties and taxes in respect of the premises of the Agency, whether owned or leased, with the exception of those constituting payments for services rendered.

2. Notwithstanding paragraph 1, the Agency is also exempt from direct and indirect taxes on the consumption of electricity and gas or any type of fuel consumed with regard to the use of its buildings.

3. The Agency is exempt from any duties and any import restrictions on vehicles intended for the official use of the Agency and on spare parts of the same. A vehicle is exempted from car tax on the same conditions as provided for vehicles used and owned by the institutions of the European Communities in Finland. Fuel and lubricants required for the said vehicles are free of customs duties and taxes.

4. Finland reserves the possibility to transfer from the method of reimbursement of value added tax to direct tax-exemption without any amendment to this Agreement.

8 artikla

Pöytäkirjan 12–16 artiklan soveltaminen

1. Viraston henkilöstöön kuuluvat nauttivat Suomessa erityisesti seuraavia erioikeuksia ja vapauksia:

a) lainkäyttöllinen koskemattomuus virkatoimiensa osalta, suulliset ja kirjalliset lausunnot mukaan lukien. Tämä koskemattomuus jatkuu heidän tehtäviensä päätyttyä;

b) vapautus maahanmuuttoa rajoittavista määräyksistä ja ulkomaalaisten rekisteröintiä koskevista muodollisuuksista. Tämä vapautus koskee myös heidän puolisojaan ja huollettavinaan olevia perheenjäseniä;

c) oikeus tuoda maahan viimeisimmästä asuinmaastaan tai maasta, jonka kansalaisia he ovat, tullitta ja kieltoja tai rajoituksia soveltamatta, ensimmäistä kertaa maahan sijoittautuessaan, kahden vuoden kuluessa siitä, kun he ovat vastaanottaneet tehtävänsä virastossa, ja enintään kahtena lähetyksenä henkilökohtaisia tavaroita ja taloustavaroita, mukaan lukien kyseisestä maasta markkinaehdoin ostetut ajoneuvot; ajoneuvo vapautetaan autoverosta niillä edellytyksillä, jotka on säädetty ulkomailla rekisteröidyn ajoneuvon tai muuttotavarana maahan tuodun ajoneuvon tilapäiselle verottomalle käytölle;

d) oikeus henkilökohtaisten tavaroiden ja taloustavaroiden hankinnan yhteydessä maksetun arvonlisäveron palautukseen 1 päivän kesäkuuta 2007 ja 31 päivän toukokuuta 2009 välisenä aikana tehtyjen hankintojen osalta. Edellytyksinä ovat, että yksittäisen tavaran verollinen hinta on vähintään 170 euroa ja viraston henkilöstöön kuuluva ei ole asunut pysyvästi Suomessa viiden vuoden aikana, jotka välittömästi edeltävät päivää, jolloin hän saapuu Suomeen ottaakseen vastaan tehtävänsä virastossa;

e) oikeus viedä maasta kolmen vuoden kuluessa siitä, kun heidän tehtävänsä virastossa on päättynyt, ilman kieltoja tai rajoituksia henkilökohtaisia tavaroita ja taloustavaroita, mukaan lukien käyttämänsä ja hallussaan olevat ajoneuvot. Tässä kappaleessa tarkoitettut kolme

Article 8

Further application of Articles 12 to 16 of the Protocol

1. Without prejudice to the provisions of Articles 12 to 16 of the Protocol and to Article 4 of the Modalities of Application, the staff of the Agency shall especially enjoy the following privileges and immunities in Finland:

a) immunity from jurisdiction as regards acts carried out by them in their official capacity, including their spoken and written statements. This immunity shall continue after cessation of their functions;

b) exemption from regulations restricting immigration and formalities for the registration of foreigners. This exemption applies also to their spouses and dependent family members;

c) the right to import from their last country of residence or from the country of which they are nationals, free of any duties and without prohibitions or restrictions, in respect of initial establishment, within two years of taking up their appointments with the Agency and in a maximum of two shipments, personal and household effects, including vehicles purchased under market conditions in the country in question; a vehicle is free of car tax on the conditions provided for temporary tax-free use of a foreign-registered vehicle or vehicles imported as removals;

d) the right to get reimbursement of VAT on the purchase of personal and household effects regarding purchases made during the period of 1 June 2007 to 31 May 2009. Preconditions are that the price including tax of a single item is not less than EUR 170 and that a member of the staff of the Agency has not lived permanently in Finland during the five years immediately preceding the date of entering Finland with a view to taking up his/her appointment with the Agency.

e) the right to export, during a period of three years as from the date of cessation of functions at the Agency, without prohibitions or restrictions, personal and household effects, including vehicles they use and which are in their possession. The three years referred to in

vuotta ovat enimmäismäärä, jota sovelletaan ainoastaan poikkeustapauksissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta pöytäkirjan 12–16 artiklan sekä soveltamissääntöjen 4 artiklan määräysten soveltamista.

2. Vapautusta viraston maksamista palkoista ja palkkioista kannettavista kansallisista veroista, jota virkamiehet ja muut toimenhaltijat nauttivat pöytäkirjan 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti, sovelletaan myös kaikkiin niihin, joille virasto maksaa vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perhe-eläkettä, ja kaikkiin niihin, joille maksetaan korvauksia asetuksen N:o 549/69 2 artiklassa tarkoitettuihin edellytyksiin.

3. Viraston henkilöstö vapautetaan autoverosta samoin edellytyksin kuin Euroopan yhteisöjen Suomessa toimivien toimielinten henkilöstön käyttämät ja omistamat ajoneuvot. Henkilöstö voidaan vapauttaa autoverosta kerran kolmessa vuodessa.

4. Viraston pääjohtajalle ja johtajille sekä heidän talouteensa kuuluville perheenjäsenille, jotka eivät ole Suomen kansalaisia tai asu pysyvästi Suomessa, myönnetään samat erioikeudet ja vapaudet sekä vapautukset ja helpotukset kuin diplomaattisten edustustojen päälliköille ja näiden perheenjäsenille. Tämä koskee myös henkilöitä, jotka hoitavat pääjohtajan tehtäviä tilapäisesti vähintään kahden kuukauden ajan.

5. Ulkoasiainministeriö myöntää tilapäiset oleskeluluvat sellaisten viraston henkilöstöön kuuluvien perheenjäsenille, jotka eivät ole Euroopan unionin jäsenvaltioiden tai Islannin, Liechtensteinin, Norjan tai Sveitsin kansalaisia.

6. Suomen viranomaiset toteuttavat kaikki tarvittavat toimet helpottaakseen viraston yhteistyöhön kutsumien asiantuntijoiden tai muiden henkilöiden pääsyä Suomeen, oleskelua maassa ja poistumista maasta. Jos tarvitaan viisumeja tai lupia, hakemukset käsitellään mahdollisimman nopeasti.

9 artikla

Nimityksistä ilmoittaminen ja henkilökortit

1. Virasto ilmoittaa ulkoasiainministeriön protokollaosastolle, milloin viraston henkilös-

this paragraph shall be a maximum limit and are only to be used exceptionally.

2. The exemption from national taxes on salaries, wages and emoluments paid by the Agency, which officials and other servants enjoy under Article 13(2) of the Protocol, applies also to all those who receive a retirement, invalidity or survivor's pension paid by the Agency and to all those who receive an allowance on conditions foreseen in article 2 of Regulation no. 549/69.

3. The staff of the Agency benefit from the exemption of car tax on the same conditions as provided for vehicles used and owned by the staff of the institutions of the European Communities in Finland. Staff may benefit from the exemption once every three years.

4. The Executive Director and Directors of the Agency, together with members of their families forming part of their households, shall, provided they are not Finnish nationals or are not permanent residents of Finland, be accorded the privileges and immunities, exemptions and facilities accorded to heads of diplomatic missions and members of their families. This applies also to persons fulfilling the functions of the Executive Director on a temporary basis. The period shall be no less than 2 months.

5. The Ministry for Foreign Affairs issue temporary residence permits to family members of the staff of the Agency, who are not nationals of the Member States of the European Union or those of Iceland, Liechtenstein, Norway or Switzerland.

6. As to the experts or other persons the Agency invites to co-operate, the Finnish authorities shall take every necessary measure to facilitate their entry into Finland, their residence and their departure. Should visas or permits be required, the applications will be processed as promptly as possible.

Article 9

Notification of appointments, personal cards

1. The Agency shall inform the Protocol Department of the Ministry for Foreign Affairs

töön kuuluvat ottavat vastaan tai jättävät tehtävänsä. Virasto lähettää protokollaosastolle vuosittain luettelon kaikkien henkilöstönsä kuuluvien nimistä ja osoitteista.

2. Viraston pyynnöstä ulkoasiainministeriön protokollaosasto antaa viraston henkilöstöön kuuluville ja heidän perheenjäsenilleen, jotka eivät ole Suomen kansalaisia, henkilökortin, josta ilmenevät kyseisen henkilön virka-asema tai perheenjäsenen asema. Näitä henkilökortteja ei katsota Suomessa virallisiksi henkilöllisyystodistuksiksi.

10 artikla

Henkilötunnukset

Viraston henkilöstöön kuuluville ja heidän perheenjäsenilleen annetaan heidän pyynnöstään suomalaiset henkilötunnukset.

11 artikla

Sosiaaliturva

1. Virasto vapautetaan kaikista pakollisista viraston henkilöstöön liittyvistä maksuista Suomen sosiaaliturvajärjestelmiin.

2. Virasto järjestää sosiaaliturvan Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muihin toimenhaltajiin sovellettavien palvelussuhteen ehtojen mukaisesti.

12 artikla

Pääsy kunnan järjestämään päivähoitoon

Viraston henkilöstön lapset ovat oikeutettuja kunnan järjestämään päivähoitoon Suomessa samoin edellytyksin kuin lapset, joilla on tämä oikeus kotikunnassaan. Päivähoitopalvelusta voidaan periä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulainsäädännössä säädetty asiakasmaksu korotettuna EU:n henkilöstösäännön mukaisella alle 6-vuotiasta lapsesta maksettavalla koulutuslisällä. Asiakasmaksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien todellisten kustannusten suuruinen.

of Finland when a member of the staff of the Agency takes up or relinquishes their duties. Each year the Agency shall send a list of the names and addresses of all members of its staff to the Protocol Department.

2. At the request of the Agency, the Protocol Department of the Ministry for Foreign Affairs shall issue to members of the staff of the Agency and to their non-Finnish family members personal cards certifying the position and status of the person. Such personal cards are not considered to be official documents of identity in Finland.

Article 10

Identity numbers

Members of the staff of the Agency and their family members shall be issued, at their request, Finnish identity numbers.

Article 11

Social security

1. The Agency shall be exempt from all compulsory contributions to social security schemes in Finland in respect of the staff of the Agency.

2. The Agency shall organise social security coverage according to the Regulations and Rules applicable to officials and other servants of the European Communities.

Article 12

Access to daycare organized by municipalities

The children of the staff of the Agency shall have access to daycare organized by Finnish municipalities under the same conditions as children do in their municipality of residence. A client fee for the daycare services rendered may be charged in conformity with the provisions of the legislation concerning client fees in social welfare and health increased by the amount of the educational allowance applied to children under the age of six under EU Staff Regulations. Such a client fee must not exceed the real expenses incurred for the production of those services.

13 artikla

Pääsy Suomen koulujärjestelmään

Hallitus edistää viraston henkilöstön perheenjäsenten pääsyä perusasteen koulutukseen Helsingin alueella Suomen lainsäädännön mukaisesti sekä tukee hanketta Eurooppa-kouluihin akkreditoitun koulun perustamiseksi Helsinkiin.

Article 13

Access to Finnish school system

The Government will promote access of family members of the staff of the Agency to primary education in Helsinki area in accordance with the Finnish legislation and will support the project for establishing in Helsinki a school accredited to European Schools.

14 artikla

Erioikeuksien ja vapautusten tarkoitus

1. Tämän sopimuksen mukaiset erioikeudet ja vapaudet myönnetään viraston edun eikä henkilöiden henkilökohtaisen edun vuoksi.

2. Viraston henkilöstö noudattaa Suomen lakeja ja määräyksiä, sanotun kuitenkin rajoittamatta pöytäkirjan ja tämän sopimuksen mukaisesti myönnettyjä erioikeuksia ja vapauksia.

Article 14

Purpose of the privileges and exemptions

1. The privileges and immunities under this Agreement are granted in the interest of the Agency and not for the personal benefit of the individuals themselves.

2. Without prejudice to the privileges and immunities granted in accordance with the Protocol and this Agreement the staff of the Agency shall observe the laws and regulations of Finland.

15 artikla

Riitojen ratkaiseminen

Kaikki viraston ja hallituksen väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen soveltamista, ratkaistaan sovinnollisesti suoraan neuvotteluin, sanotun kuitenkin rajoittamatta REACH-asetuksen 101 ja 102 artiklan soveltamista. Jollei riitaa saada ratkaistuksi sovinnollisesti, se saatetaan viraston tai hallituksen pyynnöstä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Article 15

Settlement of Disputes

Without prejudice to Articles 101 and 102 of the REACH Regulation, all disputes between the Agency and the Government relating to the application of this agreement should be settled amicably by direct negotiations. In the event of failure to settle amicably a dispute, the dispute shall be referred at the request of the Agency or the Government to the Court of Justice of the European Communities.

16 artikla

Loppumääräykset

1. Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä (30) päivänä sen jälkeen, kun hallitus ja virasto ovat ilmoittaneet toisilleen suorittaneensa menettelyt, joita niiltä edellytetään, jotta ne tulisivat sopimuksen sitomiksi.

2. Tämän sopimuksen 7 ja 8 artiklan määräyksiä sovelletaan 1 päivästä kesäkuuta 2007.

Article 16

Final Provisions

1. This Agreement shall enter into force on the 30th day following the date on which the Government and the Agency have notified each other of the completion of the procedures required, for each of them, to be bound by it.

2. The provisions of Articles 7 and 8 of this Agreement shall have effect as of 1 June 2007.

3. Sopimuspuoli voi milloin tahansa irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla asiasta kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle kaksitoista kuukautta etukäteen.

Tehty Helsingissä 28 päivänä kesäkuuta 2007 kahtena suomen- ja englanninkielisenä kappaleena, joiden tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

Euroopan kemikaaliviraston puolesta

3. Either contracting party can denounce this agreement at any time with twelve months notice by means of written notification to the other contracting party.

Done at Helsinki on the 28th June 2007 in two copies, in Finnish and English, both texts being equally authentic.

For the Government of the Republic of Finland

For the European Chemicals Agency